

Jó Pajtás

2016. XII. 1.

70. évf., 36. szám

Fotó: Koncz Erzsébet

**SZAVALÓVERSENYÜNK GYŐZTESE,
RÉPÁSI NIKOLETTA**

De belőlem mi lesz, mi lesz belőlem?

NAHÁT!

Önbizalommal könnyebb

A MAGYAR FOCI NAPJA

Több kell a rúgott góloknál

A határon túl is szeretik a Jó Pajtást

Örömmel tettünk eleget a meghívásnak, Szegeden bemutattuk jubiláló, hetvenéves kiadványunkat

Kívételünk adódott november 17-én, amikor a Szegeden élő vajdaságiak meghívására bemutakozhattunk a dél-magyarországi, Tisza-parti városban. Öröm és nosztalgia uralkodott el rajtunk, akik összesereglettünk a határ mindkét oldaláról. Öröm, hogy újra találkozhattunk, öröm, hogy lapunk ilyen jelentős korral büszkélkedhet, és nosztalgia is egyúttal a régi, szép idők után, amikor a közönség tekintélyes része még a ti korotokbeli volt, és izgalommal vette kézbe hétről-hétre a Jó Pajtást. Akkor még jóval több olvasónk volt, tudósítói hálózat működött Vajdaságszerte, és valóságos kiváltság volt bekerülni a lapba.

A szegediek és lapunk képviselőinek találkozására a Jó Pajtás hetven éves jubileuma szolgáltatott közvetlen okot, amiről tudomást szerezvén Nagy Abonyi Attila, a Jó Pajtás egykori kistudósítója, jelenleg a VMDK Szegedi Tagozata közhasznú művelődési egyesület vezetője, meghívta a szerkesztőséget. Részünkről Nagy Magdolna jelenlegi felelős szerkesztő és Lennert Géza egykori főszerkesztő kísérte meg felidézni a hét évtizedet, a bemutatkozás azonban nem lett volna teljes Grubanov Martinek Emília tanítónő és képzőművészeti műhelyvezető, valamint két diáklány, a hajdújárasi Szalai Klaudia és Violetta testvérpár nélkül. Emília tanító néni azt ecsetelte, hogy mennyire fontos a tanulók felnőtté érlelődésében, hogy iskolai keretek között is hozzászokjanak a lapok létezéséhez, ráadásul leírhatatlan örömforrás és önbizalomerosztó számukra, ha munkájukat viszontlátják egy-egy lapban. A negyedik és nyolcadikos Szalai-lányok nagynanyjuk, Szalai Eszter háttér munkájával egy Weöres Sándor-verssel, illetve egy nyelvjárásban megörökített, és kiválóan előadott mesével tették kerek egészé a Jó Pajtás első effajta szegedi bemutatkozását. A műsort Barát Szabolcs vezette.

A ma már Szegeden élő, egykori Jó Pajtás-olvasók kissé nosztalgizva elevenítették fel azokat az időszakokat, amikor egy hétre való élményt jelentett Pifu, a Robot Karcsi, a Kinga, a vadon lánya... Sokan épp a Jó Pajtásnak köszönhetően érlelődtek újságíróvá, és még többen újságolvasóvá.

Szegeden is elmondtuk, a lap most is, mint a korábbi időszakokban, arra törekszik, hogy szórakoztatva oktasson, neveljen, tájékoztasson. Hogy célját elérje, nagy szükség van a pedagógusok és a szülők közreműködésére.

N-a
Fotó: Ótos András

Mindenki kíváncsi volt régi kiadványainkra: az idősebb korosztály saját nevét kereste a lapban, a fiatalokat pedig elsősorban az érdekelte, milyen vicceket hozott annak idején a lap

Ismerős arcok a közönség soraiban: jobbról Nagy Abonyi Attila, aki az 1976-os Jó Pajtás-köteggben négy tudósítását találta meg

A bemutatkozás nem lett volna teljes, ha nem tart velünk pedagógus is, a szerepre Grubanov Martinek Emília vállalkozott. A felvételen azt az idei borítót mutatja, melyen tanítványának rajza jelent meg

A hajdújárasi nyolcadikos Szalai Klaudia és húga, a negyedik Violetta verssel, mesével varázsolta el a közönséget

Igazi meglepetést okozott Tóth-Pósa Zsuzsanna, aki 1981-ben még Pósa Zsuzsanna név alatt Szabadkán megnyerte a Rubik-kocka versenyt. Szülei, kisfiával érkezett, büszkén mutatta az akkori tudósítást, és, mint kiderült, az eseményt Lennert Géza örökítette meg

XLI. Jó Pajtás Sakkturna

Várjuk a sakkozókat és a közönséget

Néhány napja megkezdődött a visszaszámlálás, és már csak két nap maradt hátra negyvenegyedik sakkturnánk kezdetéig. A házigazda a palicsi Miroslav Antić iskola lesz. A szervezők, a szabadkai Aragóniai Beatrix Sakk Klub és a Vajdasági Sakkszövetség hozzánk hasonlóan az utolsó simításokat végzik. Reméljük, valamennyiünk számára örömteli

lesz a verseny, és sokan kíváncsiságból is eljönnek megnézni Vajdaság legjobb, általános iskolás sakkozói.

Találkozunk a palicsi Miroslav Antić Általános Iskolában (Trogir utca 20.) december 3-án, szombaton! A jelentkezés 8.30-kor kezdődik, játék indítása 9.30 körül várható.

A néptánc, a játékok és a zene óbecsei ünnepe

Az idén kétnaposra álmodta meg Cseszák Balázs és Cseszák Korcsik Anikó néptáncoktató a novemberi Ricsaj Népművészeti Találkozót Óbecsén. Ez volt a 13. találkozó, amelynek hagyományosan a Petőfi Sándor MK adott otthont. A fesztivál célja, hogy lehetőséget teremtsen a gyermekegyütteseknek, énekszólístáknak a fellépésre, az ismerkedésre, a szórakozásra, és, ami megkülönbözteti a többi rendezvénytől, nem versenyjellegű. Az egybegyűlteket Nagy Klára, a kultúrkör műsorszervezője köszöntötte.

A Petrence

Nehéznek, veszélyesnek tűnik sokunknak a fadaragás

A szenttamási Suttjó

Az első napon, pénteken koncerteztek a ricsajozók. Délután az ovisok népi játékokat játszottak a táncoktatók vezetésével, majd ötkor kezdődött a koncert. A talpalávalót a Fokos zenekar húzta, közben fölléptek a kultúrkör énekesei: a Csicsörke, a Csincsele leánykórus és a Csörögi fiúkórus. Este táncházba mehettek a táncosok, énekesek, ahol felcsíki és csalóközi polgári táncokat tanulhattak minden érdeklődő.

A Fokos zenekar és a Csicsörke leánykórus

A gyöngyök vevőre találtak

A táncház is tömeges volt

A második napon, szombaton a néptáncgálán fölléptek a gyermek néptánc csoportok. Az óbecsei Petrence és Csiperke csoportok mellett táncolt a péterrévei Pintyőke, a Kelebiai Kisvackor és Vackor, a magyarkanizsai Turbolya, a szenttamási Suttjó néptánc csoport, valamint Károlyi Egon és Fenyvesi Zénó szólótáncos. Ezután a színpadon gyermekjátékokat tanultak az érdeklődők a szervezőktől. Néptáncokat, népdalokat is tanulhattak. A színházterem

kirakodóvásárrá alakult, vásárolni lehetett a vajdasági kézműves mesterek portékáiból. A gyöngynek volt a legnagyobb keletje, de lehetett venni bőrből készült ékszereket, mobiltartókat, meg lehetett tanulni gyöngyöt fűzni, s a „fadaragók” is a helyükön voltak, bemutatták a faragás csínját-bínját. Most is felállították a Legyel nép-

táncos! sarkot, ahol fel lehetett próbálni a szép néptáncruhákat.

Este fölléptek a kishegyesi Petőfi Sándor Művelődési Egyesület Rizgetős Táncegyüttese, az óbecsei és a topolyai táncegyüttesek. Kísért a Fokos zenekar.

Koncz Erzsébet

A föld alatt keresik a múltat

Nektek mondja el a topolyai Radaković Marina régész

Két héttel ezelőtt egy múzeumba kukkantottunk be sorozatunkban. Ott találkoztunk a régészettel, azzal az önálló tudománnyal, melynek eredményei gyakran épp a múzeumban láthatók. Ezzel kapcsolatos kérdéseinkre a topolyai Radaković Marina tanár, régész válaszolt.

Kevés régész lehet Vajdaságban, mert keveset hallunk róluk. Vajon így van-e?

– Nem mondhatnám, inkább csak nem hallanak rólunk eleget. Viszont az igaz, hogy vajdasági magyar régész nem sok van. Mi vagyunk azok a szakemberek, akik a föld alatt kutatnak, elsődleges munkáink közé tartoznak a terepjárások és az azokat követő ásások. Mivel kevés pénzt kapunk ásásra, úgy tűnhet, hogy nem is létezőnk. Minél kevesebb az ásás, annál kevésbé irányul ránk a sajtó figyelmé. Ám ilyenkor bevonulunk a múzeumokba és elkezdjük vagy folytatjuk a feltárt anyagok dokumentálását (tisztítás, rajzolás, konzerválás stb.). A munkánk egyáltalán nem unalmas.

És vannak-e régészeti lelőhelyek? Kik éltek ezen a földön előtűnk, tudunk-e eleget róluk?

– Természetesen vannak, az őskortól kezdve egészen a középkorig. Itt, Vajdaságban nagyon sok olyan lelőhely létezik, amely később egy régészeti kultúra elnevezését adta. Legkevesebb kőkori lelőhelyekből van, hiszen tudjuk, hogy az ősember elsősorban barlangokban élt, ám Vajdaságban nincsenek barlangok, ahová a jégkorszakban behúzódhattak volna. A lelőhelyek a csiszolt kőkorszakban kezdenek szaporodni. Megszűnt a jégkorszak, az emberek áttértek a földművelésre és az állattenyésztésre, ennél fogva a helyhez kötött életmódra. Később, a vaskorban már megjelennek területeinkben olyan népek, amelyeknek már „nevük” is volt, mint például a kelták vagy a dákok. Őket követték a szarmaták, majd az avarok, akik Szerémség kivételével Vajdaságot nagy számban benépesítették. Mint tudjuk, 896-ban megjelent a honfoglaló magyarság, és elfoglalta ezt a területet, ahol ma is élünk.

Folynak-e ásások környezetünkben?

– A régészetet és a kultúrát általában nagyon sújtja a pénzhiány, aminek következtében csak akkor ásunk, amikor pénzt tudunk rá biztosítani. Egy ásás nem olcsó, hiszen gépeket, munkásokat, szakembereket kell kifizetni. A Vajdasági Múzeum Csúrog környékén folytat ásásokat, a szabadkai Műemlékvédelmi Intézet pedig Bánátban, Nagykikinda területén.

Milyen mélyre kell hatolni a földben? Vannak-e esetleg olyan műszaki berendezések, melyek segítik a munkájukat?

Radaković Marina szerint területünkön az egyik legrejtélyesebb régészeti kérdés: hol nyugszik Attila hun király

– Minél régebbi korról van szó, értelemszerűen annál mélyebbre kell hatolni a földben. Egy kőkori ásáson előfordulhat 10 méteres vagy annál nagyobb mélység is. Az első munkákat mindig gépek segítségével végezzük el, itt elsősorban markológépekre gondolok. Ilyenkor nagyon oda kell figyelni, nehogy a gép véletlenül megsértse az értékes rétegeket, vagy temetők esetében a csontokat.

Hogyan lesz valakiből régész? Milyen tanulmányokat kell elvégezni? Van-e munka-lehetőség?

– Sokszor hallom munkám során az emberektől, hogy kiskorukban ők is régészek szerettek volna lenni. A mi szakmánkat egyfajta titokzatos homály fedi, valószínűleg azért is olyan vonzó az emberek számára. De hogyan

lesz valakiből régész? Vagy kiből? Azokból az emberekből, akiknél megmaradt a gyermeki kíváncsiság, az ismeretlen utáni kutatás vágya. Régész az lesz, akinek egy cserépedény is ugyanolyan értékés, mint egy aranypénz. Tanulmányaimat Belgrádban, a Bölcsészettudományi Karon folytattam. Sajnos kevés a munkalehetőség, főként azért, mert kevés a múzeum, viszont sok a régész. Általában egy kisebb múzeum csak egy régészt alkalmaz.

Terepi ásásokon vett-e részt? Valóban izgalmas munka?

– Igen, hiszen az ásás képezi a munkánk alapját. Valóban izgalmas, hiszen akkor találkozzunk először az ismeretlennel, amiért ezt a szakmát választottuk is, legyen szó akár telep, temető vagy különböző épületek feltárásáról.

A világon hol vannak igazán nagy régészeti lelőhelyek, és hol vannak felkutatásra váró, rejtélyes helyek?

– Amikor megemlítem, hogy régész vagyok, az emberek mindjárt megkérdezik, hogy jártam-e Egyiptomban. A legtöbb embernek a piramisok jutnak eszébe, hiszen azok a legismertebbek. Mindenki látta már a múmiákat, vagy Tutanhamon arany halotti maszkját. De ide sorolhatnám a Húsvét-szigetek hatalmas szobraikat, vagy Machu Picchu ősi városát. Rengeteg lelőhely van, aminek felsorolása már meghaladná ennek a beszélgetésnek a terjedelmét.

Ami a mi területeinket illeti, mindenféleképp a legrejtélyesebb dolgok közé tartozik Attila hun király sírjának a felkutatása. A mondák szerint a hármas koporsóban, rengeteg arannyal eltemetett Isten ostora még mindig a régészet egyik legnagyobb kihívásának számít. Egyes vélemények szerint pont Vajdaság a titok nyitja.

Nagy Magdolna

De belőlem mi lesz, mi lesz belőlem?

Bemutatjuk az óbecsei Répási Nikolettát, idei gyermekversmondó versenyünk legidősebb korosztályának győztesét

Répási Nikoletta az óbecsei Samu Mihály iskola hetedikese. Színkitűnő tanuló. Lapunk nemrég lezajlott Szűcs Imre Gyermekversmondó Versenyén első helyezést ért el a hetedikesek és nyolcadikosok kategóriájában Kollár Árpád: Lesz, lesz, lesz című költeményével, ezzel érdemelte ki azt is, hogy mai címdalunkon szerepeljen.

Az iskolába karikázva már azon gondolkodom, milyen öröm volt valamikor a diákjaimmal szavalóversenyen szép eredményt elérni. Ott lenni a köztársasági versenyen, Velika Plánán, ahol a bíráló bizottság nem tudott magyarul, mégis bejutott a diákom az első tíz közé! Mennyi verseskötetet kellett átolvasni, hány hanglemezt meghallgatni, mire a szavaló egyéniségének megfelelő verset megtaláltam. Milyen jó dolguk is van ma a diákoknak, tanároknak. Az interneten olyan verseket lehet találni, amelyeket csak akarnak. Nem kell versesköteteket átolvasni, hogy megtalálják a hozzájuk illő verseket. Mert nagyon is fontos a versválasztás!

Az iskolában már vár rám Nikoletta és magyartanárnője, **Kéring Gabriella**. Mindkettőjüknek gratulálok, majd beszédbe elegyedünk:

Nikoletta és magyartanárnője

- Nem először voltál versenyen, a Szép Szó tábort is megjártad, ahol sokat tanultál.

- Igen - mondja mosolyogva Nikoletta -, nagyon sokat tanultam a Szép Szó táborban, ahova ötödikes korom óta járok. Emlékszem, mindennap volt beszédgyakorlat, s Fekete Ági talált nekem való verseket, s gyakorolt velem. Ő tanított meg szépen szavalni. Megtanultam, hogy olyan verset kell választani, amely illik az egyéniségemhez. Ez a vers, amit most szavaltam, Kollár Árpád: Lesz, lesz, lesz című verse is ilyen. Kollár Árpád zentai kortárs költő, leírja, hogy miből mi lesz, majd a végén azzal fejezi be: de belőlem mi lesz, mi lesz belőlem, mi lesz. Tetszik ez a vers, a világhálón akadtam rá. A tanárnő is ajánlott verseket, de nekem ez tetszett. Sokat gyakoroltuk az iskolában, meg én otthon is.

- Aki ilyen szép eredményt ér el, az csak a verseket bújja?

- Dehogy! Tanulni is kell! Szabadidőmben röplabdázom, meg a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör Csiperke néptáncsoportjában táncolok, énekelek is. Tavaly első lettünk Dudás Karolinával Újvidéken, a Szőlj síp, szőlj! vetélkedőn.

- Értél már el ilyen szép eredményt a szavallással is?

- Igen, ötödikben a Kultúrkör anyák-napi szavalóversenyén első lettem, s ezért mehettem Budapestre kirándulni...

- És a Szűcs Imre szavalóversenyen?

- Ötödik óta minden évben elmentem, de most értem el először ilyen szép eredményt, vagyis első lettem.

- Ki gratulált?

- Ott, Udvarnokon a magyartanárnő és Krekity Olga is! Itthon meg a szüleim, nagyszüleim, barátaim...

- Milyen érzés elsőnek lenni?

- Kimondhatatlanul jó érzés!

- Láttam a képet az oklevéllel, amelyet ott, Udvarnokon készített a magyartanárnő. Mit kaptál még?

- Képes enciklopédiát, egy Jókai-könyvet, a Fekete gyémántokat, meg fűzetet...

- Hallom, voltál már az ÁMV-n is.

- Igen, ötödikben második voltam prózamonddásban.

- Terveid?

- Az idén megyek a Szózat és a Himnusz szavalóversenyre Szabadkára, meg most készülünk a bácsfeketehegyi Dudás Kálmán szavalóversenyre. Már ki is választottam a verseket, ugyan is hármát kell megtanulni. Ezt szavalom, melyet a Szűcs Imre szavalóversenyen elmondtam, meg Kányádi Sándor: Az elveszett követ című humoros versét, és Várnai Julianna: Fél lábbal az életben című költeményét. Ez utóbbi szerelmes vers, egy lányról szól. A befejezés fogott meg: Ahhoz, hogy emlék legyen, el kell, hogy viseljelek.

- Van kedvenc könyved, versed?

- Nincs. Mindig az tetszik, amit éppen szavalok. Nagyon tetszenek ezek a versek, szerelmesek, humorosak.

- Merre tovább?

- A pályaválasztás még nagyon távoli, de bármerre is menjek, szavallással mindig foglalkozom majd.

Nikoletta tanárnője hozzáfűzte, hogy három ízben mentek az udvarnoki szavalóversenyre, de az idén örülhettek először igazán. Ez talán annak köszönhető, hogy jó volt a választás, igazán az előadóhoz illett a vers.

Kép és szöveg: Koncz Erzsébet

Az udvarnoki fellépésen

Cserkészjutalom: kirándulás Pécsre

Néha nagyon szerencsésnek érzem magam a cserkészlet miatt. Annyi helyre eljutottam már ez alatt a két év alatt, és feléről azelőtt még csak nem is hallottam.

A legtöbb ember ismeri azt, amiről most mesélni fogok. Meghódítottuk Pécsre. Ha csak két napra, de akkor is. Mi öten, akik Csantavérről részt vettünk a programban, élménnyel feltöltődve értünk haza. Jó élményekkel. Nekem személy szerint a kedvencem a szállásunk volt, a Zsolnay kulturális negyed vendégházában. Az a hely egyszerűen lélegzetelállító volt. Zsóka és én voltunk együtt egy szobában, viszont voltak, akik többen is osztoztak egy szobán. Ami még rendkívül érdekes volt, az a selyemcukorka készítésének folyamata. Elejétől a végéig bemutatta nekünk egy kedves házaspár. A kóstoló sem maradhatott el, így a frissen készült cukorkából is kaphattunk. Vásárolhattunk is a cukorkákból és a sok más finomságból. Ellátogattunk egy „aborba”, ami egy interaktív varázstér. Itt tényleg nem létezett lehetetlen, tudtunk egy csövön keresztül beszélgetni, a fényekkel játszani és még sok jó dolgot kipróbálhattunk. A Zsolnay negyedben tett kirándulás is nagyon emlékezetes volt. A Rózsaszín kiállítás, a tettei túra és a Planetárium is maradandó emlék lesz számomra. Ami még nagyon tetszett, az a Cella Septichora. Itt egy golyóstollat vettem emlékébe. Mindezt idegenvezetővel, Barkóczy Csabá-

Mit ki nem próbálhattunk!?

val néztük meg. Őt egy kedves embernek ismertük meg, remek dolgokat mesélt nekünk, és minden kérdésünkre szívesen válaszolt. Rendkívül sajnálom, hogy csak két napot tölthettünk Pécsen. Bármikor szívesen visszamennék oda, és gondolom, nem csak én vagyok így.

Ezt a kirándulást a pécsi Kosztolányi Dezső Céltársulásnak köszönhetjük.

Anitics Szuzanna, Csantavér

Akkreditált továbbképzés tanítóknak és tanároknak

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete a jövő Ahétvégén, december 3-án 10 órai kezdettel akkreditált TANOM továbbképzést szervez az újvidéki Apáczai Diákotthonban (Ćirpanov u. 54.). Előadók: Molnár Róbert, Szloboda Budánov Márta, előadásuk címe: A drámapedagógia alkalmazása a tanításban. Résztvételi díj 500 dinár. Ezt megelőzően, 9 órától **mgr. Viola Lujza** tanárnő tart előadást az anyanyelvpolási oktatóknak. **Jelentkezni kizárólag jelentkezési lapon lehet**, amely letölthető a www.vmpe.org.rs honlapról. A kitöltött jelentkezési lap beküldhető villámpostán a nsvmpe@gmail.com címre, vagy faxon a 021/548-259-es telefonszámra. Jelentkezési határidő **2016.12.01., 12 óra**.

Díjak a vajdasági szólótáncversenyről

A szabadkai Talentum Tehetséggondozó Művészeti Egyesület november 12-én a Gyermekszínházban megszervezte a negyedik Vajdasági Gyermekek Szólótáncversenyét. A megmérettetésre Vajdaság több településéről és a magyarországi Orosházáról is érkeztek gyermekek, összesen 53 általános iskolás fellépő mutatta be tudását és tehetségét a közönségnek.

Az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör szólistái is versenyeztek. Dudás Karolina és Gortva József bodrogközi lassú és frisscsárdást, Károlyi Egon bodrogközi botlót, Tallós Hédi és Herbatényi Zalán jázsági ugrórt és frisst, Tallós Kinga és Talpai Emese bogviszlói táncokat, Fenyvesi Zénó pedig jázsági pásztorbotlót mutatott be. A versenyzők a tánc tájegységének jellemzőiről is beszámoltak – tudtuk meg Cseszák Balázstól, a Petőfi kultúrkör gyermeknéptánc-csoportjának vezetőjétől. A fellépőket eminens zsűri értékelte: a Fölszállott a páva második évadának győztes táncospárja: Fundák Kaszai Lili és Fundák Kristóf, valamint Farkas Tamás néptáncos. A Petőfi kultúrkör táncosai közül Károlyi Egon második, Fenyvesi Zénó harmadik lett.

K. E.

Jelmezterveket jutalmaztak

A szabadkai Gradska optika által meghirdetett Tervezd meg, milyen jelmezt öltesz majd magadra a boszorkányok éjszakáján! témájú képzőművészeti pályázaton sikeresen szerepeltek a J. J. Zmaj iskola és az EmArt Képzőművészeti Műhely növendékei.

Az EmArtból Milica Simić 1., Ena Rogić 3. díjas, Ökrös Kyra és Nikolina Stančić különdíjas. A J. J. Zmaj iskolából Kujundzity Tifani

2. díjas, az osztály pedig édességcsomagot kapott ajándékba.

G. M. E.

Itt van az ősz

A napok egyre rövidebbek. A természetben a nyáris, zöldes színek helyét a sárga, a barna és a pirosas színek veszik át.

A napot és a tengerkéket már egyre ritkábban látjuk a mogorva, szürke felhők miatt. A levegő hőmérséklete csökken, az emberek már kabátban mennek ki a szabadba. A madarak gyülekeznek a felszálláshoz. A fecskék elrepültek. Hiányozni fognak, de tudom, hogy tavaszra újra láthatom őket. A táj ősszel bámulatba ejtő. A fák és a bokrok arany színben pompáznak. Gyönyörűek, mintha arany borítást kaptak volna. Ebben az évszakban imádok a természetben lenni. A fák lehulló levelei között nagyon jó móka ugránozni és játszani. A rengeteg lehullott gesztenye gyűjtögetése is remek időtöltés. Mi a kisöcsémekkel gesztenyebabákat szoktunk készíteni. A hideg idő miatt eltűnnek a rovarok is, de sajnos tavaszra újra előjönnek.

Az ősz nem a kedvenc évszakom. A csapadékos időt és a hideget nem szeretem. Nagyon várom, hogy újra kisüssön a nap.

Bálint Zsóka, 7. osztály, Dózsa György iskola, Gunaras

Krúdék

Élt az őskorban egy öttagú család, Krúdék. Egy barlangban éltek. Legtöbb idejüket a szabadban töltötték, tüzet gyújtottak és körülülték.

Két napja nem ettek semmit, már nagyon éhesek voltak. Egyszer csak az apa furcsa mozgásra lett figyelmes az egyik bokornál.

– Nézd, fiam, ott egy állat! De maradj csendben, nehogy elszökjön! – mondta az apa.

– Hol van? – kérdezte a fiú.

– Ott a bokornál! – felelte az apa.

– Milyen állat ez? – kérdezte a fiú.

– Ez egy rinocérosz! – válaszolt az apa.

– De jó lenne vacsorára! – sóhajtott a fiú.

Megkeresték a lándzsákat. Odaosontak a rinocérosz közelébe és rátámadtak. Örültek, mert sikerült nekik elejteni. Tűzön megsütötték, és jóízűen megezték. A család összes tagja jóllakott.

Közben beesteledett, így bementek a barlangba lefeküdni. Boldogok voltak, mert még pár napra maradt ennivalójuk.

Gajdos Krisztián, 4. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Egy személy őszinte jellemzése

Ahogy azt Pali nem tette meg Kosztolányi Dezső Házi dolgozat című művében

Farkas Pali bácsi nem az én szomszédom, hanem a mamámé.

Mióta az eszemet tudom, ott lakik a mamám szomszédságában. A felesége nagyon kedves volt, de tavaly nyáron elhunyt. Azóta olyan komoly, alig beszél. Anyám mondta, hogy amikor ő kislány volt, ugyanezekben a ruhákban járt. Van egy tiszta fekete macskája, úgy hívják, Kormi.

Pali bácsi háza egy hatalmas öreg ház. Szoktam neki segíteni takarítani. Két napba telik csak a konyhát rendbe rakni.

Legtöbbször mogorva, nem beszél, néha még viccet is mondok, s még nem is mosolyog. Pedig az iskolában hallottam, és tényleg érdekes volt.

Kicsit érdeklődtem utána. Azt hallottam Kati nénitől, hogy Horvátországban volt katona, megsérült a lába, meg azt, hogy a felesége halála előtt olyan életvidám ember volt, hogy mindenkit megnevettetett. Az is meglepett, hogy régen Németországban lakott. Egy gyárban dolgozott, mint munkás. Utána meg visszaköltözött ide Doroszlóra. Elvette Samu Rozáliát.

Egyik nap rákérdeztem, hogy mióta lakik itt, és hogy hány éves. Meglepett, amikor mondta, hogy 50 éve lakik itt, és 78 éves. Gondoltam, hogy 70-en túl van, mert a haja ősz, az arca meg ráncos. A szeme barna, elég alacsony. Emlékszem, amikor 3-4 éves voltam, áthívtak bennünket a családdal ebédre. Finom volt az ebéd, de én nem tudtam egy helyben ülni, ezért elmentem az asztaltól hátra a baromfiudvarba. Halottam, hogy keresnek, de nem is gondoltam, hogy már 3 órája nem vagyok benn. Beesteledett. Elaludtam a tyűkölben. Reggel kinyílt az ajtó, és megláttam Pali bácsit és a feleségét. Utána hazavittek. Azóta járok át hozzájuk.

Igyekszem felvidítani, de nem megy. Bármilyen viccet is mondok neki, csak bámul ki az ablakon, vagy könyvet olvas.

Csak ezt nem szeretem benne, hogy beszéljek hozzá, és rám se figyel. Nem gondoltam volna, hogy takarítás közben megtalálom a naplóját. Nem néztem meg, mert nem szép dolog mások naplóját elolvasni. Találtam 3 üres cigis dobozt is, most már értem, miért van olyan dohos, füstös szag a szobában.

Remélem, nem lesz mindig ilyen mogorva. Tudom, hogy belül jó ember, a lelke tiszta és nyugodt.

Podnar Olga, 6. osztály, Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Gézengúz testvérem

*Testvérem neve Kata,
Elég furcsa figura.
Íróasztalán káosz,
hisz hazaért az iskolából.
Táskája a földön fekszik,
Kata a tévé előtt eszik.
Háziját a földön írja,
Ceruzáit szétgurítja,
Ha rájuk lépek, sikítok,
Kata meg csak vigyorog.
Este folyton a fülembe motyog.
Tőle elaludni nehéz dolog.
De ha ő nem lenne,
Az életem sem így telne.*

**Szabó Dorka, 6. osztály,
Novak Radonić iskola, Mohol**

Képzelt riport Crystal Reeddel

Esélyem volt Crystal Reeddel, a kedvenc színésznőmmel találkozni, és élnem a lehetőséggel.

– Szia, Crystal! Tegeződhetünk?

– Persze! Nem vagyok még olyan öreg! (nevet)

– Milyen volt a gyermekkorod?

– A gyermekkorom csodás volt! 1985-ben a Michigan állambeli Roseville-ben születtem és nevelkedtem. A szüleimet imádtam, mindenben támogatottak.

– Mivel kezdődött a színpadi karriered?

– Kislánykoromban táncoltam, és a helyi színházban sokat felléptem. Egyetem után Chicagóba költöztem, ahol sok tévéműsorban részt vettem. 2008-ban Los Angelesbe költöztem.

– Melyik filmekben szerepeltél először?

– 2010-ben mellékszereplő voltam, és csak egy-egy részben tűntem fel a Helyszínélőkben, a New York-i helyszínélőkben és a Hard korban. Szintén 2010-ben megkaptam a főszerepet a Skyline című sci-fi filmben.

– Melyik filmmel vagy sorozattal arattad a legnagyobb sikert?

– Határozottan a Teen Wolf című sorozattal robbantam be. Allison Argent alakítom. Nagyon szeretek ott dolgozni, mivel a történet alpból érdekes, mert vérfarkasokról és más különböző természetfeletti lényekről szól (meséli izgatottan).

– Hány évada van ennek a sorozatnak?

– Jelenleg öt van, de novemberben tesszük közzé a hatodik évadot.

– Esetleg elárulod, miről fog szólni?

– Sajnálom, ezt nem tehetem, mert kirúgnának. (nevet)

– Kaptál már valamilyen díjat?

– Igen, a Teen Choice Awardson kétszer kaptam meg az év legjobb női színésze címet, Allison Argent alakításáért.

– Nagyon szépen köszönöm ezt a beszélgetést, Crystal, egy élmény volt!

További sok sikert kívánok, és már izgatottan várom a Teen Wolf következő évadát!

Cseszkó Nikolett, 7. osztály, Arany János iskola, Orom

A városom – Zuban Saša, 3. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Holle anyónál szolgáltam

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy ország, amelynek az én édesapám volt a királya. Volt két bátyám is.

A legnagyobbik bátyám nagyon lusta volt, a középső pedig nagyravágyó. Egész nap nem csináltak semmit, és nekem, a legkisebbnek kellett segítenem édesapámnak. Amikor édesapánk halálán volt, így szólt hozzánk:

– Jaj, édes fiaim, közeleg a halálom, menjetek el világot látni, és hozzatok valami emléket. Aki a legszebb és leghasznosabb dolgot hozza, azé lesz az ország! – mondta.

Elindultunk hát, és egyszer egy útelágazódáshoz értünk. A legnagyobb bátyám a jobb oldali úton ment, a középső a bal oldalin, én pedig a középső úton indultam el. Mentem, mendegéltem, és egy erdőbe értem, ahol rátaláltam egy házikóra. Bementem, és láttam, hogy nagy rendetlenség van bent. Ekkor ott termett egy öreganyó, aki nem volt más, mint Holle anyó és így szólt hozzám:

– Hát, édes fiam, ha már itt vagy, segítsz nekem rendet rakni a házamban? – kérdezte.

– Nagy örömmel segítek neked, öreganyám – feleltem.

Neki is láttam a munkának, lepókhálóztam, letörölgettem és összepakoltam a holmikat. Amikor Holle anyó meglátta a szép, tiszta házat, nagyon megörült, és így szólt hozzám:

– Édes fiam, maradj nálam még egy évet szolgálni, és megjutalmazlak szolgálatodért! – mondta.

– Igen, nagy örömmel maradok, csak mondd meg nekem, milyen munkában segítek! – feleltem.

Sok feladatot adott nekem, de a legfontosabb az volt, hogy minden nap fel kellett ráznom a párnáját, hogy szálljon a pihéje. Minél több toll szállt, annál több hó esett a földre. Észre se vettem, hogy eltelt az egy év, és Holle anyó így szólt:

– Lejárt az egy év, itt az ajándékom – mondta.

Az nem volt más, mint egy aranytojást tojó tyúk. Megköszöntem, és hazamentem. Az útelágazásnál találkoztam a két bátyámmal, ők pedig semmi dolgot nem hoztak.

Amikor hazaértem, megmutattam az édesapámnak az aranytojást tojó tyúkot, és nagyon megtetszett neki. Nekem adta az országot, én pedig feleségül vettem a szomszéd ország királylányát, és boldogan éltünk, míg meg nem haltunk.

Kaszás Krisztián, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Anya

*Anya keze dolgoz,
erős és szorgos.*

*Anya sokat dolgozik,
értünk fáradozik.*

*Anya a legjobb ember,
ömlik belőle a szeretet.*

*Anyut szeretem nagyon,
a világeért el nem hagyom.*

**Tumbász Bettina, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Nagyszüleimmel – Sári Leontina, 2. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

A szobám

Tegnap éjjel azt álmodtam, hogy a tárgyak a szobámban mozogni kezdenek.

A televízió magától bekapcsolódott, és azt mondta, hogy éhes. Csodálkoztam, hogy a televízió hogy lehet éhes. Adtam neki csokit, amit jóízűen elfogyasztott. Beszélgettünk és nevetgeltünk. Hirtelen megszólalt a telefonom, hogy lemerült, és töltssem fel. Fel is raktam a töltőre. A poharak is megszólaltak, hogy már régóta nem használták őket, beporosodtak, és szeretnék, ha elmosnám őket. El is mostam őket, csak úgy csillogtak és ragyogtak. Hirtelen a telefonom és a televízióm vitatkozni kezdtek, hogy ki a jobb. Engem bíztak meg azzal, válasszam ki, hogy ki a jobb. Mivel nem tudtam választani, versenyt rendeztem. Az első feladat az volt, hogy tartsanak hangosságú versenyt. Ezt a televízió nyerte. A második feladat vicceselés volt. Ezt a telefon nyerte. Így a végeredmény döntetlen lett, mindketten ugyanolyan jól teljesítettek. Jutalmul csokoládét kaptak.

Reggel lett. Csörgött a telefonom, hiszen iskolába kellett mennem. Elcsodálkoztam azon, hogy milyen szépet álmodtam.

Nagy Nikoletta, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsérnye

Beteg voltam

Egy szép napon az osztálytársaim kirándulni mentek. Sajnos én nem mehettem velük, mert beteg voltam.

Egy kicsit rosszul esett, de egy kis idő múlva elfelejtettem. Sokat játszottam az öcsémrel. Kitaláltuk, hogy bent, a szobában is jókat lehet játszani, például repülőset. Karunkat széttártuk, és úgy csináltunk, mintha repülőgépek lennénk. Közben pedig futkároztunk. Nagyon jól szórakoztunk.

Remélem, ha az osztálytársaim legközelebb ismét osztálykirándulásra mennek, akkor velük tarthatok.

Buják Rowenna, 3. osztály, József Attila iskola, Bácskertes/Kupuszina

Óriás Pál

Hol volt, hol nem volt, az Orion ködön túl, de a nagy Göncöl csillagképen innen, élt egy kis bolygón egy óriási óriás.

Ezt az óriást Pálnak hívták. A kis bolygó pont akkora volt, mint egy ház. Volt egy Űrkutató névre hallgató kutyája. Most elmondom nektek, milyen volt egy hétköznap nála.

Reggel felkel, megeteti Űrkutatót, megreggelizik és elindul dolgozni. Általában úrbusszal megy. A munkahelye a Kozmikus Kocsi Kft. Itt űrhajókat gyártanak. Ő a karosszériát hegeszti. Délután három órakor hazaér, megfőzi az ebédet, megebédel és megeteti a kutyát is. Egy kicsit pihen, és játszik Űrkutatóval. Kedvenc játéka a „hoz vissza a botot”. Amikor valami hiányzik a hűtőből, elmegy a Pegazus boltja nevű áruházba bevásárolni. Este lefekvés előtt tévézik egy kicsit, és elmegy aludni.

Remélem, hogy tetszett ez a kozmikus mese. Ha valaki kíváncsi Pálra és Űrkutatóra, akkor menjen el az alábbi címre: Fényes csillag út 3 965 813 417/zs!

Uller Botond, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Az én kis kedvenceim

Eddig nem volt kiskutyám, de végre-valahára apukám hozott pénteken két tacskót.

Testvérek, de az életkorukról nem tudok. Az egyik ránézésre bátrabb, mert már a dobozban is a másikra ugrált, meg ő volt az első, aki megharapott. Mind a kettőnek lóg a füle, pöszke az orra, szőrük fekete, barna foltokkal. Még abban különböznek egymástól, hogy az egyiknek hosszabb a bajsza. Az első éjszakájukat egy karton dobozban töltötték és a vacsorájuk szalámi volt. Másnap délelőtt a garázsban voltak, míg apukámmal és a család befogásával meg nem építettük purhabból, lemezből, fából, műanyagból, téglából, cserépből és némi kartonból a házukat. Nem a házépítés volt nehéz, hanem az új lakókat megfogni és beköltöztetni. Nagyon ugatnak, ezért szerintem megoldódik a macskaprobléma az egész környéken, vagy 6 km-es körzetben. Mielőtt elindultunk volna a származó fesztiválra, jót szórakoztunk velük, és amikor visszajöttünk, már a cseréptetőről ugatták a macskákat.

Még nincs nevük. Gondolkodtunk rajta, remélem nem maradnak névtelenek. Ők a mi kis ébresztőóráink.

Lassú Denisz, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

JÁTÉK?

Lego-villamos 9000 darabból

Mindig nagy ámulattal figyeltem azokat a hatalmas Lego-alkotásokat, amelyek valamilyen valós tárgy kicsinyített másolatai. Valószínűleg azért, mert, bár gyerekként én is nagyon szerettem a világ legnépszerűbb összeszerelés játékát, tovább nem jutottam annál, mint hogy összerakjam azt, ami az útmutatóban szerepel.

Nem úgy a 17 éves **Gerliczky Bence**, aki előbb megtervezte, majd megépítette a Budapesten egy éve forgalomba állított CAF-villamosok élethű, kicsinyített mását. Legóból épített villamosát nemrég Budapesten kiállították. A közel 10 ezer darabból álló (9000 megrendelt alkatrész mellett saját elemeket is beleépített) Lego-CAF-ot Bence kb. 170 munkaóra alatt építette meg. Ebbe beletartozik a tervezés, a különböző elemek felkutatása és megrendelése, illetve a Budapesti Közlekedési Központtal való egyeztetés is: Bence elmehetett például egy kocsiszínbe és megnézhetett pihenő CAF-okat közletről. Sőt, a BKK-nál még többet segítettek neki: tervrajzokat kapott, hogy könnyebb dolga legyen a tervezéskor. Könnyűnek persze így sem lehet nevezni a munkát, amit elvégzett. Győződjetek meg a képek alapján!

GYÓGYÁSZAT

Gyógyíthatatlan betegségeket is le lehet majd győzni

Tudósok új módszert fejlesztettek ki a DNS-molekulák átírására és a hibás gének kijavítására. Így korábban gyógyíthatatlan betegségeket is le lehet majd győzni, és talán az emberi életkor is meghosszabbítható lesz.

Az új géntechnológiával már sikerült részlegesen helyreállítani olyan vak patkányok látását, amelyek hasonló betegségben szenvednek, mint egyes emberek. A kutatók korábban nem tudták módosítani a szemben, az agyban, a szívben vagy a májban található DNS-molekulákat – jegyzi meg az Independent című lap.

Az új technológia ezt lehetővé teszi, és így egy sor olyan betegség is kezelhetővé válik, amely az öregedéssel függ össze. A felnőtt testben a legtöbb sejt már nem osztódik, így a tudósok számára eddig nehézséget okozott a DNS módosítása. Mostantól már erre is képesek lesznek.

„Kijavíthatjuk az agyban, a szívben és a májban található hibás géneket” – tette hozzá a professzor, aki társaival együtt a Nature tudományos szaklapban publikálta eredményeit.

A tudósoknak most tovább kell finomítaniuk a technikát, hogy hatékonyabban tudják elérni és módosítani a hibás molekulákat. Egyes kutatók ugyanakkor közölték: a génterápiás áttörést sugalló tanulmányt egy kicsit felfűjták, de a technológiának van jövője, ha dolgoznak még rajta. (InfoRádió)

ÉPÍTÉSZET

Ezek a világ legújabb és legjobb felhőkarcolói

Tavaly építették ezeket a hatalmas épületeket, de érdekes, hogy egyiket sem Amerikában. Az Emporis nevű adatbányász cég minden évben rangsorolja az újonnan épült felhőkarcolókat dizájn és funkcionalitás szerint. A tavaly befejezett, legalább 100 méter magas toronyházak listáját most tették közzé.

Az idei győztes a Sanghaj belvárosában épített, 127 emeletes üvegtorony, a **Shanghai Tower** lett, amely többek között különleges, enyhén „csavart” vonalával tűnik ki a felhőkarcolók mezőnyéből. A 632 méter magas torony jelenleg a világ második legmagasabb épülete, ráadásul itt vannak a világ leggyorsabb liftjei, de a legmagasabban található étterem, kilátó és panorámás úszómedence is.

A második helyezett a Moszkvában található **Evolution Tower** lett. A 246 méter magas, 54 emeletes épület a sanghajihoz hasonló, de annál extrémebb csavart dizájnnal rendelkezik.

Vadludak

ATatai Vadlúd Sokadalom évről-évre mind több látogatót vonz, mára igazi télköszöntő madárfesztivállá vált, amire több mint 10 000 vendég érkezik az országból és külföldről, minden év utolsó novemberi hétvégéjén. Amittől e látványosság Európa-szerte egyedülálló, az az, hogy az Öreg-tó az egyetlen olyan madárpihenőhely, amelyet egy város szinte teljesen körülvesz. Nem is akármilyen város! Tata, a „vizek városa” Magyarország legjelentősebb vízi várával, a barokk építészet megannyi műemlékével és persze a modern kor épületeivel olyan keretet nyújt a madármegfigyeléshez, amit látni kell. Talán az egész kontinensen nincs még egy olyan hely, mint a tatai Öreg-tó, ahol a félénk madaraknak ismert vadludak a város szívében, szinte testközelből láthatóak. Aki eljön vadludat figyelni, nemcsak a madár-

A vadludak, a nagy vándorok

vonulás lenyűgöző jelenségének lehet tanúja, de egy történelmi kisváros barokk hangulatát is élvezheti.

Az Öreg-tó a nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyek védelmére létrehozott, úgynevezett Ramsari Egyezmény hatálya alá tartozik, és része az Európai Unió Natura 2000 hálózatának.

Az Öreg-tavon telelő vadludak Skandináviából és Szibériából, Hollandia és Németország érintésével érkeznek. Az első csapatok szeptember végén, október elején jelennek meg, és márciusban indulnak vissza sarkvidéki fészkelőterületeikre.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület munkatársai évtizedek óta dolgoznak a tó természeti értékeinek megőrzéséért. Folyamatosan nyomon követik az itt található madarak létszámát, az állományok helyzetét, és felderítik a madarakat veszélyeztető tényezőket.

A Tatai Vadlúd Sokadalom változatos programot kínál kicsiknek és nagyoknak, kezdő és profi madarászoknak egyaránt. Kedvező természetföldrajzi adottságai révén az Öreg-tó a

térség legértékesebb madárelőhelye. Különösen a madárvonulás időszakában van kiemelt szerepe, amikor naponta akár 40-50 ezer vízimadár is megpihenhet rajta.

A ludak korán reggel felszállnak a tóról, és kihúznak a környező táplálkozóterületekre. Naplementekor térnek vissza, hogy a tó biztonságát nyújtó vízen töltsék az éjszakát. A narancs színekben játszó égbolt csodás hátteret nyújt az esti meghúzóadásuknak, amikor a vár vagy a gimnázium felől érkező madarak hangoz zsvajjal szállnak le a tó vizére.

Tudod-e?

Ősztől vidékeinken a két leggyakoribb lúdfaj a vetési lúd és a nagy lilik. A vadludak akár 7000 kilométert is repülnek a telelő- és költőhely között. A vadludak párkapcsolata életre szóló. A ludak vízen éjszakáznak, nappal járnak táplálék után. Tavaly Magyarország legjelentősebb vadlúdpihenőhelyein összesen 336 000-re becsülték az éjszakázó libák számát!

Nagy lilik

Tatai sokadalom

Ateknősök több mint 200 millió éve léteznek a Földön, megelőzve az emlősöket, a madarakat, a krokodilokat, a kígyókat és még a gyíkokat is a fejlődésben. Lássunk néhány érdekes tényt a páncélos állatokkal kapcsolatban!

– A teknősök ősei fogakkal rendelkeztek, és nem tudták behúzni a fejüket, de ettől eltekintve az általunk ismert teknősök nagyon is hasonlítanak elődeikhez. Több teknősfaj élélhet akár száz vagy még több évig is, mint például az amerikai dobozteknős is. Egy feljegyzett eset szerint egy indiai-óceáni teknős elfogásakor nagyjából ötvenéves lehetett, majd fogságban élt még 152 évet.

Mit tudsz a teknősökről?

– Minden kontinensen elterjedtek, az Antarktiszot kivéve. Szinte bármely klíma megfelel nekik, egyetlen szükséges feltétel az elegendő meleg a költési időszakban. A legtöbb teknős nem jól tűri a hideget, ennek ellenére egyszer megfigyelték egy Amerikában honos mocsári teknőst jég alatt úszni a Great Lakes környékén.

– A teknősök hátán található védőburok a páncél, a hasukon található pedig a plasztron. A kemény védőburok 60 különböző, egymáshoz csatolt csontból áll. A páncél csontos része lemezekkel van fedve, ami pluszvédelmet biztosít. A legtöbb szárazföldi teknősnek kemény páncélja van, míg a vízi teknősök inkább aerodinamikusabb páncéllal rendelkeznek. Kivételt képez egy kelet-afrikai fajta, mely, ha fenyegetve érzi magát, közeli kövek közé fészkelődve felfújódik.

– A legtöbb teknősfélének öt ujja van, kivételt képez az amerikai mocsári teknős, amely négy, esetenként csupán három ujjal rendelkezik.

– A teknősöknek jó látásuk és kitűnő szaglásuk van. Hallás és tapintás terén sem állnak rosszul, mindemellett még a páncélban is találhatunk idegvégződéseket.

– Egyes vízi teknősök képesek a bőrükön keresztül lélegezni, így képesek hosszabb ideig víz alatt maradni.

– A teknős egyike azon primitív hullófajoknak, amely sok más fajt túlélt. Lehetséges, hogy sikerének titka a páncélja?

A mackók és a bölcs madarak

Hol volt, hol nem volt, hetedhét országon is túl, volt egy kerek erdő, s benne egy barátságos medvebarlang. Ebben a barlangban éldegélt két kicsi medvebocs – egy fiú és egy lány maci –, egy medveapuka és egy medveanyuka.

A medveszülők elmentek vadászni, és mézet gyűjteni. A fiúmackóra bízta a húgocskáját. A lelkére kötötték, ne hagyja, hogy igyon a hideg forrásvízből, ha kimelegedett a hancúrozásban, mert érzékeny a toroka.

A kis leánymackó nagyon kimelegedett a játékban, és amikor a bátyja nem figyelt oda, möhön ivott a forrásból. Néhány óra múlva köhögni kezdett, és be is lázasodott. A bátyja mérges lett, de sajnálta is a húgocskáját. A medvék már messze jártak, ezért nem hívhatta őket segítségül. Elhatározta, hogy lefekteti a testvérét, majd felkeresi a tudós bagolydoktor. A bagoly félóránnyi cammogásra lakott a barlangtól. Szerencsére már otthon volt az odújában. A maci lépéseire felfigyelt, és kikukucskált az odúból:

– Mi a panasz? – kérdezte a kismackótól.

– Jó napot doktor bácsi, – köszönt a bocs illedelmesen. – Köhög és lázas is a húgocskám.

– Siess vissza a barlanghoz! Én előrerrepülök. Mire megérkezel, én már kész is leszek a vizsgálatl.

– Köszönöm szépen – válaszolta a mackófiú, és a bagoly után iramodott.

Amikor a barlanghoz ért, már ott várta őt a bagoly egy lehajló ágon hintázva. A bagolydoktor elhugotta, mit állapított meg:

– A húgod megfázott, nagyon piros a toroka, de nem súlyos az állapota. Tegyel vizes borogatást a homlokára! Ebből az üvegcseből csöpönts egy kupa langyos vízbe tíz cseppet! Ma csak vitamindús gyümölcsöt ehetsz a beteg.

– Mi az a vitamin? Milyen színű a vitamindús gyümölcs? – kíváncsiskodott a fiúmackó.

– A vitaminok életfontosságú anyagok. Szerencsére van a mackók kedvenc gyümölcsében is.

– A málnában? – derült fel a kismackó arca.

– A málnában és a fekete ribizkében is – válaszolta a tudós bagoly, majd elköszönt, és el is repült az odújához.

A mackófiú elkészítette az orvosságot, borogatást tett a húgocskája homlokára és sietve elcammogott az erdő málnabokros részére. Amint odaért, bosszankodva ütött a homlokára, és így morgolódt:

– Milyen szeleburdi mackó vagyok; otthon felejtettem a kosaramat. Már késő van visszafordulni, mert rám esteledik.

– Igaz, hogy szeleburdi vagy, de azért ne búsulj! – csipogta egy énekesmadár a málnabokor legmagasabb ágáról.

– De azért is búsulok, mert nem nekem lesz a málna, hanem a beteg húgocskámnak, – mérgeledött a kismackó.

– Ne lógasd az orrod! – csipogta a madárka.

– Én már ma útra kelek, mert költöző madár vagyok. Erre a fészkekre nincs már szükségem. Per-

cek alatt fonok rá egy fogantyút, és akkor olyan lesz, mint egy füles kosárka.

– Köszönöm szépen, – hálálkodott a mackó, és arra gondolt, hogy nagy szerencséje van, hogy egy ilyen ügyes és okos madárral találkozott.

Hamarosan elkészült a füles kosár. Az énekes madár a csőrében tartotta a fülénél fogva, amíg a maci a mancsára illesztette. A madárka visszarepült a bokor tetejére és figyelte a kismackót.

– Adok neked egy jó tanácsot, – csipogta.

– Úgy szedd teli a fészket, hogy közben egy-egy málnát te magad is egyél! Amikor majd viszed a kosárkát, érezni fogod az illatát, el kezdedsz szegezteni, s alig jut a húgocskádnak belőle.

– Én nem vagyok torkos – méltatlankodott a kismackó.

– Tudom – csipogta a madárka. – De azt is tudom, hogy mackó vagy. Márpedig a macik nagyon szeretik a málnát. Erről nem tehetsz. Éppen ezért javaslom, hogy ne csak a kosárkát, hanem a hasikádát is tömjd meg.

– Köszönöm a tanácsot. Szívesen megfogadom, mert már eddig is ettem volna, csak nem akartam torkosnak látszani egy ilyen jószívű énekes madár előtt – brummogta nehezen érthetően a mackó, mert már benn volt néhány málna a szájában.

– Jobbulást kívánok a húgocskádnak – csipogta a madárka, majd útra kelt melegebb tájak felé véve az irányt.

A fiúmackó szorgalmasan töltötte a fészket és a gyomrocskáját. Amint elkészült a gyűjtögetéssel, ő is elindult a barlang felé. Útközben érezte a málna illatát, de nem evett belőle, mert már tele volt a hasa. Amint a barlang közelébe ért, horkolást hallott. A hang a barlangból jött; a húgocskáját hallotta, aki mélyen aludt és aranyosan horkolt. A borogatás lecsúszott a homlokáról, de a bátyja ismét beáztatta és visszatette. A kosárkát óvatosan arra a fatönkre helyezte,

amelyet a húgocskája használt éjjeli szekrényként. A málnaillat bekúszott a leánymackó orrába. Ettől bizonyára nagyon kellemessé formálódott a kismackó álma, s rövidesen fel is ébredt. Elcsodálkozott, mert egy teli kosár málnát talált a fatönkén.

– Te hoztad ezt a kosárnyi málnát? – kérdezte a bátyjától, mert lehetetlennek tartotta, hogy útközben nem ette meg a málna zömét.

– Igen – válaszolta a mackó önérzetesen. – De az igazság az, hogy egy jószívű, ügyes és bölcs énekes madár tanácsát megfogadva sikerült megőrizni a számokra – s azzal el is mesélte a húgocskájának a történetet.

– Nagyon aranyos madárka lehetett. Remélem, tavasszal még visszatér a mi erdőnkbe! – és nekilátott a málnának.

Miközben szemezte a málnát, egy hálás könnycsepp gördült le az orcáján. Mire megjöttek a szülei, már sokkal jobban volt a beteg maci. Másnap ismét megvizsgálta a tudós bagolydoktor, és elégedett volt:

– Már csak rózsaszínű a toroka – állapította meg. – Holnapután már lehet játszani, de a forrásvízzel óvatosabb légy! Fogadj szót a szüleidnek! – huhogta, majd megdicsérte a fiúmackót.

– Kedves doktor bácsi – brummogta a mackó. – Annak a kedves madárkának, aki kosarat készített a fészkeből, sokkal több érdeme van, mint nekem.

– Ez igaz, de őt már nem tudom megdicsérni, mert messze jár.

– Ha tavasszal visszatér hozzánk, akkor átadjuk neki a dicséretet – brummogták a mackók és a medvék, akik nagyon hálásak voltak a bagolynak, s örültek, hogy távollétükben nem lett nagyobb baj a megfázásból.

A bagolydoktor egyetértően pislogott és halcan elshant. Sietett, mert még sok beteg várt rá.

Szász Gábor

Egy cigány kesergő változatai

A *Bijelo dugme* által énekelt és a *Cigányok ideje* (1988) című, Emir Kusturica-filmben előforduló, Goran Bregović által komponált zene szövege (magyar és angol fordításban is)

proljeće na moje rame sljeće
đurđevak zeleni
đurđevak zeleni
svima osim meni
drumovi odoše a ja osta
nema zvjezde danice
nema zvjezde danice
moje saputnice

eii kome sada moja draga
na đurđevak miriše
na đurđevak miriše
meni nikad više

(refrain)

evo zore evo zore
bogu da se pomolim
evo zore evo zore
eii đurđevdan je
a ja nisam s onom koju volim (2x)

eii kome sada moja draga
na đurđevak mirise
na đurđevak mirise

njeno ime neka se spominje
svakog drugog dana
svakog drugog dana
osim đurđevdana

(refrain 2x)

a ja nisam s onom koju volim

vállamra szállt a tavasz
zöldell a gyöngyvirág
zöldell a gyöngyvirág
mindenkinek, csak nekem nem
elfogytak az utak és itt maradtam
nincsen hajnalszillag
nincsen hajnalszillag
nincsen útitársam sem

hej, kinek illatozik az én drágám
gyöngyvirág illattal
gyöngyvirág illattal
nem illatozik már nekem hajnali harmattal

(refrén)

itt a hajnal, itt a hajnal
imádkozom istenhez
itt a hajnal, itt a hajnal
hej, eljött szent györgy napja
de nem jött el, akit szeretek (2x)

hej, kinek illatozik az én drágám
gyöngyvirág illattal
gyöngyvirág illattal

emlegettesék a neve
minden más napon
minden más napon
csak ne szent györgy napon

(refrén 2x)

nem jött el, akit szeretek

I feel the new spring brush my shoulder
the lily of the valley blossoms
to everyone but me
my roads have run out and I'm alone
no morning star in the sky
no morning star in the sky
no traveling companion

who's enjoying her sweet fragrance
of lily of the valley blossoms
of lily of the valley blossoms
not me, not me any more

morning's dawning, morning's dawning
and I'm praying to God
morning's dawning, morning's dawning
Hey, it's St. George's Day
and I'm not with the one I love (2x)

who's enjoying her sweet fragrance
of lily of the valley blossoms
of lily of the valley blossoms

speak her name
on every other day
on every other day
but not on St. George's Day

I'm not with the one I love

Ederlezi – Djurdjevdan

(A Rúza Magdi által népszerűvé vált szöveg)

Gyere gyere velem tavasz jár már,
gyöngyvirág lesz majd a párnán,
gyöngyvirág lesz majd a párnán,
Örök hűség vár rád !

Gyere gyere velem hív a hajnal,
nincsen felhő nincsen csillag,
nincsen felhő nincsen csillag,
Pihenj karjaimban !

Proljeće na moje rame slijeće
djurdjevak zeleni
djurdjevak zeleni
svima osim meni.

Drumovi odoše a ja osta'
nema zvijezde danice
nema zvijezde danice
moje saputnice.

Hej, evo zore, evo zore
mogu da se pomolim
evo zore, evo zore
hej, Djurdjevdan je
a ja nisam s onom koju volim.

Hej, evo zore, evo zore
mogu da se pomolim
evo zore, evo zore
hej, Djurdjevdan je
a ja nisam s onom koju volim.

Kedves Olvasó Tanulók!

Ezúttal is filmről, zenei dalszövegekről esik szó rovatunkban. Egy nagyon ismert, több nyelven és kultúrában is elterjedt, alapvetően cigány kesergőként ismert dalról, illetve szövegéről van szó. Romani, azaz cigány nyelven *Ederlezi* a címe; kultikus népszerűsége a *Cigányok ideje* (Dom za vešanje) című Emir Kusturica-film nyomán tett szert. A film zenéjét Goran Bregović, a valamikori Bijelo dugme (az egykori Jugoszlávia leghíresebb rockegyüttese) frontembere komponálta. Cigány, zsidó, ortodox keresztény, katolikus és muzulmán népzenei elemek, illetve szokások, ünnepek világa köszönt vissza ebből a páratlan zenéből.

Mai rovatunk egy kicsit arról is szól, hogy az irodalom nem önmagában álló jelenség: kulturális, összművészeti, képi, zenei, folklór elemek hatják át. A *Djurdjevdan* (*Đurđevdan*) szövegéhez, ünnepéhez és dallamvilágához pl. a Szent György-nap ünnepének szokása és kultusza (május 6.), de ősi pogány tavaszünnepek is kapcsolódnak, illetve alkotják azt.

Miről is kell tudni, mit kell megismerni ahhoz, hogy megértsük ezt a világot? A romani nyelvről, a roma kultúráról és társadalomtörténetéről, a volt Jugoszlávia társadalmi valóságáról, zenei kultuszokról, filmtörténetről kell ismereteket szereznünk. Izgalmas dolog. Leginkább azoknak, akik nem éltek még abban a korban. Nekünk, idősebbeknek kicsit könnyebb. Mi részesei voltunk és tanúi annak a világnak.

Bence Erika

Műhelymunkán

Egy szerdai napon a Raichle-palotába mentünk az osztállyal.

Legelőször fekete papírral dolgoztunk. A hurkapálcika hegyes végével keretet kapartunk, majd kidíszítettük. Később agyagformát csináltunk, ami befér a papírkeret középebe. Utána mintáztuk a kinyújtott agyagot. Én egy téglalap formát kaptam, aminek girbe-görbe madzagmintája volt. Kicsit elszomorodtam, mert nem úgy sikerült a munkám, ahogy én terveztem.

Kávai Renáta, 3. osztály

November 16-án az osztállyal a Raichle-palotában voltunk.

Agyaggal dolgoztunk, valamint fekete festékkel lefestett papírra mintákat rajzoltunk. Az volt a keret a munkán. Én nagyon meg vagyok elégedve a munkámmal. Mások is szeretnék hasonlóan részt venni. Tetszett a foglalkozás.

**Ivankov Lilla, 3. osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

A 10 legnépszerűbb magyar nyelvű gyermek/ifjúsági könyv

1. Leiner Laura: Nélküled
2. J. K. Rowling: Harry Potter és az elátkozott gyermek I. és II. rész
3. Leiner Laura: Valahol
4. 100 magyar népmese
5. Keri Smith: Nyírd ki ezt a naplót – Mindenhol
6. Leiner Laura: A Szent Johanna gimí 1.
7. Karácsonyi nyüzsikofferem
8. Minecraft: A harc kézikönyve
9. Minecraft: Az építés kézikönyve
10. Geronimo Stilton: Az óriásgyémánt elrablása

VAJDASÁGI KÉPZŐMŰVÉSZEK

Hangya András

Bácskossuthfalván, azaz Moravicán született 1912-ben Hangya András festő, kora egyik legkiemelkedőbb, egyéni hangú képviselője. Zseniális, ugyanakkor testileg gyengélkedő, ideg-betegségben szenvedő ember volt.

Pályafutását autodidaktaként kezdte, ponyvaregények és képeslapok hőseit rajzolta. Az 1930-as évek elején elnyerte a szabadkai Rotary Klub ösztöndíját, Belgrádba utazott, ahol Dobrovics Péter esti rajztanfolyamát látogatta. 1937 és 1941 között a belgrádi Képzőművészeti Akadémián tanult. A második világháború alatt feleségével Budapesten élt. Szabadkára való visszatérése után készített és könyvborítót tervezett. 1960-ban rajzait tartalmazó kötete jelent meg Újvidéken. 1984-ben Tolnai Ottó és Bordás Győző gondozásában jelent meg róla képzőművészeti monográfia. Hangya András Londonban hunyt el.

Hangya András: Önarckép

készített és könyvborítót tervezett. 1960-ban rajzait tartalmazó kötete jelent meg Újvidéken. 1984-ben Tolnai Ottó és Bordás Győző gondozásában jelent meg róla képzőművészeti monográfia. Hangya András Londonban hunyt el.

Hangya 1960-as évekbeli műve: Vadászat

Az aracsi Pusztatemplom története

Vajdaság kulturális-történelmi emlékművei között kiemelkedő helyet foglal el egy építmény, annak is a maradványa a puszta kellős közepén, valahol Bánátban, a Törökbecse, Basahíd és Beodra (Novo Miloševo) közötti úton. Ez a rom egy valamikori templom maradványa. Rengeteg titkot rejt. Az óriási, évszázadok óta ott álló templom messziről észrevehető síkságunkon, fenséges látványt nyújt.

Az aracsi Pusztatemplomról nem tudjuk pontosan, hogy mikor épült, ám kétségkívül az egyik legrégebbi építmény Vajdaságban, a magyar Délvidéken. Talán biztosan állítható, hogy a XIII. században már létezett, mivel az abból az időből származó írott történelmi források utalnak erre. Az 1911-ben kiadott Révai Nagy Lexikona aracsai vagy aracsi apátságot emleget Torontál megyében.

Annyi biztos, hogy 1256-ban az esztergomi zsinaton Nicolaus de Aracha apát is jelen volt. A templomot Szent Miklós tiszteletére emelték, és valószínűleg bencések laktak a kolostorban, később pedig, Erzsébet királyné idején a ferencesek vették át. 1551-ben a törökök megromgálták, a kolostort elpusztították, de a templom még a XIX. század végén is fedél alatt állt. Szentanánk állítása szerint egyik oltárképe Szent Mihály arkangyalt ábrázolta magyar viseletben, bajusszal és sarkantyús csizmában.

Tudod-e?

Az emlékmű híres kutatója volt Nagy Sándor ismert régészünk, Kalapis Zoltán publicista pedig tanulmányt írt róla. Egy műemlékvédő, hagyományápoló csoport is létrejött, mely a templom fennmaradását és ápolását tűzte ki céljaul.

A templom tehát 700 éves is megvan, egyesek szerint ennél is sokkal korábbi, talán még Szent István idején építhették (ami egyben azt jelentené, hogy közel 1000 éves lehet). Erre azonban nem létezik megbízható bizonyíték. Mégis, egy utalást találunk VI. Pál pápa apostoli levelében, amelyet a Magyar Millennium és Szent István megkoronázásának ezredik évfordulója alkalmából írt. Ebben a többi között ez áll: „Külön előjogokkal erősítette meg az akkor még meglévő pannonhalmi, Szent Mártonról nevezett monostort, létrehozta a veszprémi és pécsváradai monostorokat, a budai, nyitrai és székesfehérvári káptalanokat, és elősegítette a zalavári, bakonybéli, aracsi, oroslánosi, sári, taitai és jáki monostorok felépítését.” Az azonban nem ismert, milyen történelmi források alapján írta meg a pápa ezt a levelet. A történészek és régészek azóta sem leltek rá a templom alapításának dátumára.

A templom múltjának kutatása a XIX. században kezdődött, elsősorban becskerek-i levéltárosoknak köszönhetően. Környékén

Az aracsi Pusztatemplom maradványai ma

ásatásokat végeztek, a műemléket többször is megpróbálták újjáépíteni. A legnagyobb ilyen munkát 1976-ban történt, amikor a belgrádi Milka Čanak-Medić vezetésével konzerválták.

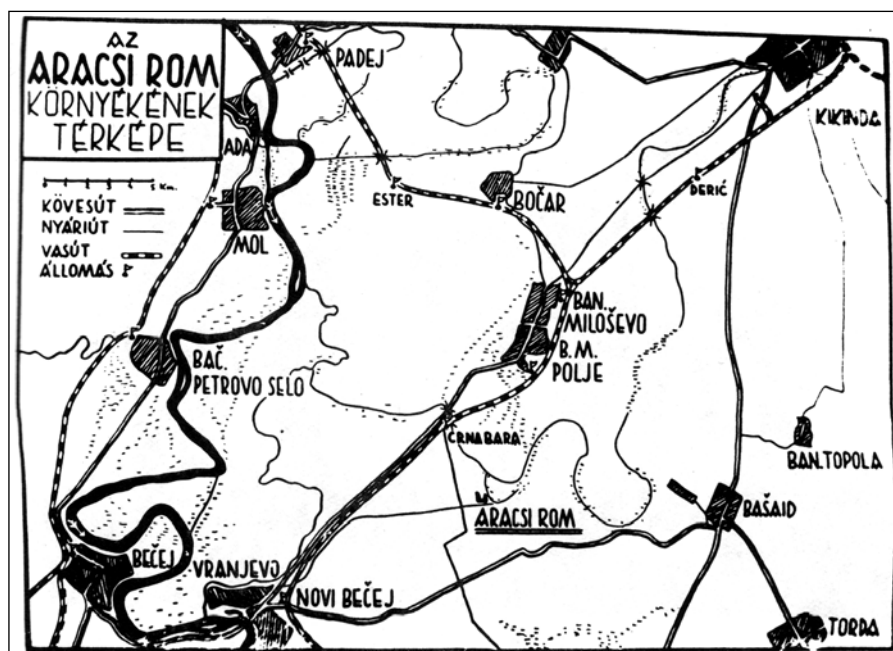
Az építmény román korai-gótikus stílusú elemeket tartalmaz, ami a korára utal. Építészeti szempontból éppolyan jelentős, mint kulturális és történelmi szempontból. Ha valóban olyan régi, mint ahogy a pápai levél állítja, akkor a magyarság egyik legrégebbi építményéről beszélünk.

A templomból mára nem sok maradt. A nyugati fal nagy része áll. Amellett a szentélyrész és a torony maradtak meg eredeti állapotban. Ha

a környéke nem néptelenedett volna el, talán mára már ennyi sem maradt volna meg belőle. Ez azonban elegendő volt ahhoz, hogy a modern technikai eszközök segítségével elkészüljenek a templom feltételezett alaprajzának vázlatai.

A nehezen megközelíthető aracsi Pusztatemplom talán a jelenleginél jóval nagyobb figyelmet érdemel. Valamikor a középkorban jelentős szerepe lehetett kultúránkban és vallásunkban egyaránt. A vajdasági magyarság legfontosabb műemlékének és valóságos jelképének számít. Továbbra is büszkén dacol a századokkal.

Gyarmati Balázs történész

Danny vagy Denis?

Ami az Asking Alexandria együttest és rajongóit illeti, nekik egyáltalán nem mindegy. Két énekesről van szó, akik nagy fejtörést okoztak a zenekarnak. Kezdjük az elején! Ben Bruce gitáros Dubaiban alapított együttest Asking Alexandria néven, 2006-ban. Nem sokkal az alakulásuk után kiadták első albumukat, a *The Irony of Your Perfection*-t, de a lemez megjelenése után feloszlottak. Ben arra eszmélt rá, hogy Dubaiban nehéz lenne egy világszinten népszerű együttest működtetnie, ezért 2008-ban visszatért az Egyesült Királyságba. Nem sokkal a visszaköltözése után új tagokra lelt, és ismét együttest alapított. A név maradt Asking Alexandria. Ehhez Ben ragaszkodott, mivel hangzatosnak találta. Valami miatt az is fontos volt számára, hogy egy személynevet tartalmazzon, szerinte ugyanis így úgymond emberibbnek tűnhet a rajongóknak. A gitáros egy interjúban közölte, hogy az új együttes mind stílusban, mind a tagok összetételében más lesz, mint a *The Irony of Your Perfection* megjelenésekor. Az így létrejött Asking Alexandria brit metalcore zenekart Ben Bruce (gitár), Danny Worsnop (ének), Cameron Liddell (ritmusgitár), Sam Bettley (basszusgitár) és James Cassells (dob) alkotta.

Ahogy azt Ben megálmodta, az Asking Alexandria valóban nagy népszerűsége tett szert és 2013-ig három albumot jelentetett meg, ezek a *Stand Up and Scream* (2009), a *Reckless & Relentless* (2011) és a *From Death to Destiny*. Habár időközben sor került néhány tagcserére, a legnagyobb változást az hozta, hogy nézetkülönbségek miatt az énekes, Danny Worsnop 2015 elején távozását jelentette be. Danny ekkor azt is kijelentette, hogy új projektjére, a *We Are Harlotra* összpontosít, majd pedig megjelentette bemutatkozó dalukat is.

Egy együttes esetében nagy törést hozhat a megszokott és a rajongók által megkedvelt frontember elvesztése. Az Asking Alexandria ennél fogva nagy kihívás elé került, de annak reményében, hogy a rajongóik megbíznak a döntésükben, új frontemberüknek az ukrán származású Denis Shaforostovot nevezték meg, aki korábban a *Make Me Famous* és a *Down & Dirty* énekes volt. Denis 2015 májusában már át is vette Danny helyét, vele rögzítették az idén megjelent *The Black* című albumot is.

A hűséges rajongók szerencsére kellő nyitottságot mutattak, bizalmat szavaztak a megváltozott Asking Alexandriának. Már éppen kezdtek megszokni az új énekest, amikor nemrég újabb tagcsere történt, méghozzá ismét az énekesi poszton. Ez sem zajlott csendesen. Az első hírek arról szóltak, hogy az Asking Alexandria kidobta a hozzájuk nemrég csatlakozott új énekest. Ben Bruce erre reagálva azt mondta, hogy ez csak részben igaz, valójában nem a zenekar dobta Denist, hanem a frontember szakította meg a kapcsolatot velük. Elmondása szerint épp a *Send Me Home* című dalukhoz készültek video-

klipet forgatni és új dalokat írni, amikor Denis egyszer csak kitört, hogy pénzzel tartozik neki a zenekar, majd pedig eltűnt. Ezt követően sem az együttes tagjai, sem a menedzsment nem tudta elérni. Denis hazarepült Ukrajnába és nem érkezett vissza a felvételekre. Ben állítása szerint számos üzenetet hagytak neki, de nem reagált a megkeresésekre, mindössze egy kurta válasz érkezett tőle, amelyben az írta, hogy az Asking Alexandria nem létezik, míg meg nem kapja azt, amivel tartoznak neki. A gitáros nyilatkozata alapján a zenekarnak fogalma sincs, miről beszélhetett, de részükről lezártnak tekintik az

együtműködést. Ugyanakkor Ben arról is tájékoztatta a rajongókat, hogy az Asking Alexandria visszatért a régi énekes, Danny Worsnop, mivel letisztázták a nézetkülönbségeket. Habár korábban borzalmas dolgokat vágtak egymás fejéhez, készen állnak arra, hogy a múltat maguk mögött hagyják, elvégre megközelítőleg tíz év barátság köti össze őket.

Most a dolgok úgy állnak, hogy az Asking Alexandria 10 Years in The Black turnéján, jövő év március 13-án Budapesten ismét Danny Worsnop áll majd a mikrofonhoz. A rajongók kíváncsian várják a fejleményeket.

Kipróbálja a színészkedést

Meglepi híre kapták fel a fejüket Charlie Puth rajongói. A fiatal énekes ugyanis a *Life in Pieces* című sorozat egyik epizódjában jelenik meg, önmagát alakítva. A történet szerint Tim (Dan Bakkedahl) meghívást kap a Grammy-gálára, meglepetésként pedig a lányát, Samantha-t (Holly J. Barrett) viszi magával. A rendezvényen összefutnak Charlie Puth-al és kellemesen eldiskurálnak. Charlie Puth korábban nem hangoztatta, hogy komolyabb színészi ambíciókat dédelgetne, habár szintén önmagát alakítva már láthattuk egy gyermekműsorban és az *Undateable* sorozatban is, úgyhogy nem tudni, milyen új lehetőségek várnak rá. Az énekes számára a zenevilág is nemrég nyílt meg igazán. Korábban videómegosztókra töltötte fel a dalait, majd pedig szerződést kötött Ellen DeGeneresszel és a műsorában szerepelt. Tavaly adta ki debütáló kislemezét, a *Marvin Gaye*-t, amelyen Meghan Trainorral énekel. Ezután *Wiz Khalifával* dolgozott együtt a *See You Again* című dalon, amely a *Halálos iramban* hetedik részének egyik betétdala lett, majd pedig *Lil Wayne*-vel készítette a *Slow Motion* című dalt. Első középlemeze is tavaly jelent meg, az idén pedig debütáló stúdióalbuma, a *Nine Track Mind*, amelyről nagy siker lett a *Selena Gomez*szel készített *We Don't Talk Anymore* című zeneszám.

Johnny Depp és a legendás állatok

dás állók és megfigyelésük című filmalkotás főszereplője Eddie Redmayne, de, mint kiderült, a szereplőgárdához Johnny Depp is csatlakozik. Úgy tudni, Gellert Grindelwaldot alakítja majd és a második részben láthatjuk. A rajongók abban reménykednek, hogy ez egyben *Albus Dumbledore* visszatérését is jelenti. Egyébként *J. K. Rowling* még 2001-ben írta meg a *Legendás állatok és megfigyelésük* című könyvet, ami nem is valódi regény, hanem tankönyv, amiből *Harry Potter* a varázslótanonc a mágikus lényekről tanult. *Rowling*nak az ezredforduló környékén még eszébe sem jutott, hogy ebből egyszer film lehet, és első-sorban játékonyságból írta meg a kötetet: a teljes bevételt szegény, rászoruló gyerekek megsegítésére ajánlotta fel.

Világszerte a moziban épp tarol a *Legendás állatok és megfigyelésük* című film, amely a *Harry Potter*-sorozat előzménytörténetét szolgálja. A filmben nyomon követhetjük a fikatív író, *Goethius Artemis Fido Salamander* kalandjait. A rajongók számára nagyon jó hír, hogy minden bizonnyal három helyett ötrészes lesz a sorozat. A *Legen-*

A Star Wars-univerzum része lesz

Emilia Clarke számára a *Trónok harca* meghozta a világsikert és ezzel együtt beindult a karrierje is. Egyre több rendező szavaz neki bizalmat, az idén például *Jojo Moyes* bestsellerének adaptációjában, a *Mielőtt megismertelek* című filmben kapott szerepet, jövőre pedig három további filmben láthatjuk. Szerepel a 2018-ra ígért, *Han Solo*-ról szóló alkotásban is, amelynek forgatásai jövőre kezdődnek meg. A filmet *Jon és Lawrence Kasdan* forgatókönyve nyomán *Phil Lord* és *Christopher Miller* rendezik. A címszereplő *Alden Ehrenreich*, de feltűnik még a *Mentőexpedícióban* és az új *Pókember*-filmben is megjelenő *Donald Glover* is. A *Han Solo a Star Wars*-világ vagány úrcsompészére fókuszál. Az alkotók *Han Solo* történetét mesélik el, így egyebek közt azt is megtudhatjuk, hogyan lett belőle csempész és tolvaj. A filmgyártók egyébként komolyan vették ígéretüket, miszerint minden évben előjönnek *Star Wars* filmmel. Az idén a *Zsivány* egyest láthatjuk, jövőre pedig a *Csillagok háborúja* folytatását.

Film készül Tolkienről

J. R. R. Tolkien neve valószínűleg mindent fantasy rajongónak ismerős, hiszen a brit írónak köszönhetjük a *Gyűrűk Ura*-trilógiát és a hobbitot. Középfölde és a tünde nyelv megálmodója 1973-ban, 81 éves korában hunyt el, nem is sejtve, hogy halála után még sikeresebb lesz, mint valaha. Regényei világszerte a bestseller listák élén voltak, a *Gyűrűk Urát* pedig 2001 és 2003 között filmesítették meg nagy sztárok főszereplésével, mint *Elijah Wood*, *Jan McKellen*, *Viggo Mortensen*, *Orlando Bloom*, *Liv Tyler*, *Sean Bean* és *Cate Blanchett*. 2012 és 2014 között ezt követte a *Hobbit* háromrészre bővített adaptációja, ami hasonló népszerűségnek örvendett.

Az író egyébként nagyon visszafogott életet élt, aktívan vett részt a világháborúban és szenvedélyes szerelem fűzte *Edith Bratthoz*. Kapcsolatukból négy gyermek született, érdekesség, hogy az ő szórakoztatásukra írta a *Hobbitot*. Ami magát a filmet illeti, *Angus Fletcher* ül a rendezői székbe, a produceri feladatokat pedig *Bob Shaye* és *Michael Lynne* látják el. A filmalkotást előreláthatóan jövőre, a berlini filmfesztiválon mutatják be, a szélesebb közönség azonban csak 2018-ban láthatja majd.

Kedves Bizalmas!

Én egy hatodikos lány vagyok. Van két barátnőm, akivel nagyon jóban vagyunk, rengeteg időt együtt töltünk, és sok mindenről beszélgetünk. Úgy tűnik, hogy az idő elillan, amikor együtt vagyunk. Az utóbbi időben nem egyszer megtörtént, hogy nagyon kiborítottak. Ilyenkor szinte látni se bírom őket, ingerült vagyok, összekapunk és megtörtént az is, hogy kiabáltam velük. Ilyenkor kerülöm is a társaságukat. Rendszerben van ez, vagy velem valami baj van? Segíts!

„Szuzi”

Válasz:

Az az igazság, hogy a serdülőkor, amiben te is vagy, igencsak érzékeny, kiszámíthatatlan, rázós időszak a serdülő, de a környezetében élők számára is. Ezt te most magadon/magatokon is megtapasztaltad. Ez az az időszak, amikor mindenki önmagát keresi, és közben folyamatos változások történnek nála és körülötte. Ilyenkor megtörténik, hogy szinte összeegyeztethetetlen dolgok kerülnek egyidejűleg felszínre. Ugyanakkor egy érdekes csoportlélektani jelenség is megnyilvánul, mégpedig az, hogy függetlenül a csoport létszámától, előbb-utóbb párok alakulnak ki. Pl. ha hárman próbálnak összetartani, barátkozni, törvényszerűen ketten mindig jól megvannak egymással, a harmadik meg kiszorul, kilóg közülük. Ez a személy minden alkalommal más lehet. Ha ebben a helyzetben még egy fiú, vagy ha fiúkról van szó, lány, esetleg egy új barátnő is a színre lép, csak bonyolódik a dolog, mert felbred a versengés és a kisajátítás igénye. Mi lehet ilyenkor tenni? A legjobb lenne tisztázni a dolgot, megbeszélni, ki hogyan látja a problémát és azt, hogy ki hogyan érzi magát ebben e helyzetben. Egymás igényének, érzelmeinek és vágyainak tudatában egyességet kellene kötni a további barátkozással kapcsolatosan. Valószínű, hogy nálad ez az érzelmi libikóka a lányokkal kapcsolatosan átmeneti dolog, hogy a „veszekedős” időszak átmeneti, és végül felülkerekedik majd a köztetek lévő barátság. Az is megtörténhet, hogy a helyzet tartóssá válik, már senki sem érzi magát jól ebben a társaságban, a hármasban, és a barátság egyszerűen felbomlik. Ne búsulj, inkább örülj annak, ami addig jó volt, és annak, hogy mennyi mindent megéltetek együtt, mennyi életpasztyát szerezteél, mi mindent tanultál tőlük és velük, amit akarva-akaratlanul beépítesz az eljövendő barátságokba, sőt a szerelmekbe is.

Kedves Bizi! Hetedik osztályos fiú vagyok. Sokáig gondolkodtam, hogy megírom-e a gondomat. Tanácsot szeretnék kérni, mert nem tudom, mit tegyek. Szerelmes lettem egy velem egyidős lányba, aki a párhuzamos osztályba jár. Összeszedtem a bátorságomat és megkérdeztem tőle, hogy akar-e velem járni. Most már egy egész hét elmúlt, de még mindig nem kaptam tőle választ a kérdésemre! Amikor találkozzunk, lecsapja a fejét, és mosolyog magában. Mit tegyek?

„Tom”

Válasz:

Kedves Tom!

A helyzeted eléggé bizonytalan. Nem irigyeltek! Tele vagy kételyekkel, bizonytalansággal, szenvedsz, és szorongsz a válaszra várva. És ahogy múlnak a napok, lassan a pislákoló remény is kialszik. Mi tegyél? Sajnos erre nincs kész recept. Felvázolom azonban a lehetőségeket, hogy mi mindent „tehetnél”, és ezek

közül válaszolj ki azt, ami számodra a legmegfelelőbb. Megteheted azt, hogy ejted a lányt, lenyeled a csalódás „békáját”, és éled tovább az életedet, mintha mi sem történt volna. Azt is megteheted, hogy újra összeszeded a bátorságodat, és még egyszer rákérdezel a lányra, hogy hogyan is döntött, akar-e veled járni, azzal, hogy rögtön válaszolnia kell. Vagy azt mondja, hogy „igen”, és akkor a boldogság felhőjén úszva át kell gondolnod, hogy hogyan tovább, vagy „nem”-mel válaszol, és el kell fogadnod a visszautasítást, fel kell dolgoznod a csalódást és a fájdalmat, amihez persze időre lesz szükséged. Azt is megteheted, hogy még egy kicsit türelmes leszel,

közben mindent megteszel, hogy megmutasd neki, mennyire tetszik, mennyire kedves és szép a számodra. Közben figyelj, hogyan reagál, amikor a közeledben van. Ha visszautasítón viselkedik veled, akkor tudnod kell, hogy rá tovább nem kell pazarolni az érzelmeidet. Ha viszont örül, amikor lát, szívesen beszélget veled, ha viszonzza a tekintetedet, ha ő is téged figyel a szünetekben és sokat mosolyog rád, akkor nyert ügyed van! Válasszál! Sok szerencsét!

Kérdéseikre Bori Mária pszichológus válaszol

E-mail címünk: bizalmas.sorok@gmail.com

NAHÁT!

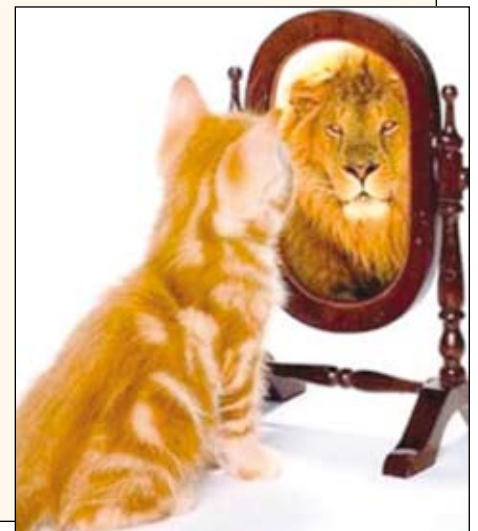
Önbizalommal könnyebb

Sajnos önbizalmat nem adnak a boltban. Ha a szüleid gyakran kritizálnak, akkor bizony neked kell kifejlesztened a megfelelő önbecsülést. Kemény dió, nap mint nap meg kell küzdeni érte. Ha nincs elég stabil belső önbecsülésed, akkor magadnak kell felépítened. Íme néhány tipp, hogy eredményesen növeld önbizalmad.

- Minden hétvégén írd le hét picike kis célt, amit szeretnél elérni, és törekedj rá, hogy minden nap megvalósítsd azt, amit aznapra kitűztél!
- Minden este elalvás előtt írd le, hogy aznap mire vagy büszke. Mit értél el, mit valósít-

tottál meg? Ha nagyon nem megy, lehet valami múltbéli dolog is.

- Válassz ki valakit az ismerőseid közül, és mondd el neki, hogy miért becsüled! A nyitottság és az őszinteség növeli az önbecsülést.
- Tanulj meg nemet mondani! Különösen azokra a kérésekre, amelyeket semmi kedved nincs teljesíteni. A határok felállítása különösen hatékonyan növeli az önbizalmat.
- Öltözz igényesen még a leghétköznapibb eseményekre is! Ha a boltba ugrasz le, akkor is. Legyél büszke a megjelenésedre!

A nevetés gyógyít

A mosoly, a nevetés összehozza az embereket, boldogsággal és meghittséggel tölt el mindenkit. Erősíti az immunrendszert, fokozza az energiát, csökkenti a fájdalmat, és stressz ellen is kiváló. Az egyik leghatékonyabb orvosság – és még fizetni sem kell érte!

A nevetés jótékony hatása a testre és az elmére

A nevetés az egyik legjobb stresszoldó „fegyver”. Nincs is annál hatékonyabb, mint egy kiadós nevetés, ami egyensúlyban tarthatja a test és lélek harmóniáját. Ösztönző hatású, frissen, éberen tartja az elmét. A nevetéstől jól érezzük magunkat. A humor pedig abban segít, hogy megőrizzük optimista, pozitív gondolkodásunkat a nehezebb időkben is. A nevetés ragályos, hallatán vagy láttán az agyunk arra készíti minket, hogy elmosolyodjunk, elnevezzük magunkat. A nevetéstől feltöltődhetünk, kipihentnek érezhetjük magunkat. Ez növeli az energiát, jobban tudunk koncentrálni a napi teendőkre is.

Miben segít a nevetés?

– Ellazítja az egész testet. Egy kiadós nevetés után az izmok ellazulnak, a fizikai feszültség, stressz elmúlik.

– Erősíti az immunrendszert. Csökkenti a testben lévő stresszhormonok mennyiségét, növeli a fertőzés elleni antitestek számát, ez-

által javul a betegségekkel szembeni ellenálló képesség.

– Az endorfintermelődést, vagyis a „boldogsághormon” termelődését is kiválthatja a nevetés. Ez fontos a mindennapi jó közérzethez, emellett a fájdalmat is enyhítheti.

– A nevetés a szív működésére is jótékonyan hat. Fokozza a vérkeringést, csökkenti a szív- és érrendszeri problémák kockázatát.

Társaságban sokkal erősebben hat!

A humor és a játékos kommunikációs formák pozitív erővel bírnak, ezáltal elősegítik az emberek közti érzelmi kapcsolatokat. A nevetés miatt pozitív kötelék alakul ki az emberek között, ami segít elkerülni a stresszt, segít a nézeteltérések, konfliktusok megoldásában. A közös nevetés az egyik leghatékonyabb eszköz a kapcsolatok fenntartásában.

A humor igen hatékony módja annak, hogy összekösse az embereket. Ha a mindennapi, monoton életbe egy kis vidámságot, humort csempészünk, azzal nemcsak a magunk, hanem környezetünk kedélyállapotán is javíthatunk. Nem szabad erőltetni: a humornak, nevetésnek szívből kell jönnie.

Fejlesszük a humorérzékünket!

A humor fejlesztésének egyik alapvető feltétele, hogy kevésbé vegyük komolyan magunkat. Természetesen vannak bizonyos események, ahol nem illik viccelődni, nevetgél-
ni.

De általában a társasági események nem a bánatról, szomorkodásról szólnak, hanem arról, hogy mindenki minél jobban érezze magát.

Lásd az élet derüesebb oldalát!

– Tudj nevetni önmagadon. Oszd meg a kínos, nevetséges pillanataidat a barátokkal, a családdal.

– Találd meg a humort a kínos helyzetekben is, az ironia ilyenkor jól jöhet, segít oldani a feszültséget.

– Tarts bármilyen kis játékot az asztalodon.

Egy vicces kép a szobádban is feldobhat. Számítógép képernyőjére is választhatsz olyan képet, ami megmosolyogtat, boldoggá tesz.

TESZT

Megbízható vagy?

1. Megígérted a barátnődnek, hogy elmész az iskolai előadására, ám az utolsó percben vendéged érkezik. Mit teszel?

- a) Betartom az ígéretemet. (0)
- b) Lesz még iskolai előadás... (4)
- c) Elviszem magammal a vendéget is. (2)

2. Próbáld megsaccolni az időt úgy, hogy közben nem nézel az órára! Eltaláltad a helyes időpontot?

- a) Majdnem pontosan. (2)
- b) Csak fél órát tévedtem. (0)
- c) Fogalmam sincs arról, hány óra lehet. (4)

3. Pénzt kérsz kölcsön az egyik barátodtól. Késel a visszafizetéssel?

- a) Lehet, de azért nem kellene folyton emlékeztetni rá! (4)
- b) Rögtön visszafizetem, amint tudom. (0)
- c) Szükség esetén még időben szólok neki, hogy csak később tudom megadni a pénzt. (2)

4. Kaptál egy időpontot a fogorvosánál, de elkésel. Hogyan kezeled a helyzetet?

- a) Nem érkezek késve, mert mindent bevetek! (0)

- b) Mit számít öt perc? Sokkal nagyobb problémák is adódhatnak az életben. (4)
- c) Felhívom, hiszen ezért van a mobiltelefonom. (2)

5. Tudod fejből is a fontos születésnapokat?

- a) Természetesen, ilyeneket nem felejtke el. (0)
- b) Nem, de a naptáramban mind benne van. (2)
- c) Hát, a dátumokkal hadilábon állok... (4)

Értékelés

0–6 pont: A megbízható

Mindig betartod a szavad, és rögtön ott természet, ha szükség van rád, mindegy, hogy barátról vagy családtagról van-e szó. Vakon meg lehet bízni benned, hiszen azt valold, hogy az ígéreteket be kell tartani, a titkokat pedig meg kell őrizni. Önzetlenség miatt sokszor előfordul, hogy háttérbe szorítod a saját érdekeidet és vágyaidat. Ne mondj azonnal igent mindenkinek, főleg, ha ez azzal jár, hogy le kell mondanod a saját terveidről. Adj időt magadnak a mérlegelésre, és bátran kérj segítséget, ha úgy adódik.

7–13 pont: A lelkiismeretes

A te ígéretedben bátran megbízhatnak a barátaid. Ha egyszer valamire igent mondasz, akkor ahhoz tartod magad. Döntéseidben azonban szem előtt tartod a saját igényeidet is. Pontos mérlegelés előzi meg a döntéseidet, és ha valamit nem tudsz betartani, azt őszintén közlöd a másikkal. Napjaidat ügyesen és átgondoltan szervezed meg, jó az időérzéked. Próbáld meg spontánabban élni, nem kell mindig mérlegelni! Vigyél egy kis játékoságot az életbe, így a környezeted számára is emberibbnek fogsz tűnni.

14–20 pont: A kaotikus

Te egy szeretni való, de szétszórt személy vagy. Temperamentumos, humoros és spontán. A családod és a barátaid is szívesen mókázhatnak veled, mert mindig van hozzájuk egy kedves szavad. Megbízhatóság szempontjából azonban nem mindig lehet számítani rád, időérzéked híján ugyanis könnyen elúszol. Ha szükség van a segítségedre, rögtön igent mondasz, mert jószívűséged ezt diktálja. Legyél körültekintőbb, amikor valamit elvállalsz. Szervezd meg a napjaidat, így semmiről sem fogsz megfélekedezni!

Ne szokj rá a dohányzásra!

nye. A dohányosok mégis sokkal veszélyeztetettebbek. Egy 2007-es tanulmány rámutatott: aki tíz éven keresztül elszív naponta egy doboz cigit, annál a pikkelysömör kialakulásának esélye 20%-kal nő.

Ápolatlan és sárga fogak

Ha dohányzol, nyugodtan búcsút inthetsz a fehér fogaknak. A cigarettaiban éppen a nikotin befolyásolja a fogak színét. Egy átlagos professzionális fogfehérítő eljárás pedig ugyancsak drága.

Korai öregedés

Tetszeni fog, hogy viszonylag fiatal korban megjelennek majd az első ráncaid? A kutatók egyetértenek abban, hogy a dohányosok általában 1,4 évvel idősebbnek tűnnek nemdohányzó társaiknál, a dohányzás tehát gyorsítja az öregedési folyamatot. A dohányzás miatt fellépő érszűkület a hajszálerekre is hat, csökken a bőrszövetek vérellátása, ezért sokkal több ránc jelenik meg a bőrön.

Sárga színű ujjak

A nikotin nem csak a fogazatot színezheti be, hanem az ujjaidat is.

Vékonyabb haj

Ha a ráncos bőr még nem volt elég, tudnod kell, hogy a dohányzás károsítja a hajadat is. A tudósok úgy gondolják, hogy a cigiben található mérgező vegyszerek kárt tehetnek a hajtüszők DNS-ében. A dohányzók körében megnőhet a korai hajhullás és a kopaszodás veszélye.

Fogbetegségek

A dohányzással komoly fogproblémát is elő lehet idézni, beleértve a fogszuvasodást, az ínybetegségeket és a szájrákot.

A természetes ragyogás elvesztése

Nem csak a fáradt, hanem a nyüzött arc is a dohányzás számlájára írható. A cigarettafüst „kiűzi” a friss oxigént az arc ereiből, a káros összetevők csökkentik a C-vitamin felszívódását a szervezetben, megakadályozzák a bőr védelmét.

Szürkehályog

A dohányzás növeli a szürkehályog kialakulásának kockázatait, mivel a cigarettafüst valamilyen szinten roncsolja a szemlencsét.

Adohányzás ártalmas a tüdőre, a szívre, az agyra és még a külsőnkre is. Fő okozója a rákos megbetegedéseknek, és emellett még számos oka van annak, hogy miért ne szokj rá. Nézz szembe a tényekkel és dönts okosan!

Táskák a szem alatt

Ha dohányzol, négyszer nagyobb az esélyed arra, hogy ébredés után fáradt leszel. Éjszaka, alvás közben nikotinhányi léphet fel, amitől forgolódsz, ezért nincs esélyed a mély alváásra.

Pikkelysömör

A pikkelysömör nem csak a dohányosokat veszélyezteti, bárkinél előfordulhat, a betegség ugyanis egy helytelen immunreakció eredmé-

Mindenki másképp csinálja!

Mindennapi rossz szokások, amiken változtathatsz

Biztosan sokszor hallottad már: A te életed, a te döntésed. Nem is lehetne pontosabban megfogalmazni a boldogságot, hiszen ez nem egy adottság, hanem a döntéseid következménye. Sokszor előfordul, hogy saját magadnak csinálsz problémákat, és a hangulatod attól függ, hogy éppen hogyan viszonyulsz egy helyzethez. Lássuk, mik azok a mindennapi apróságok, amiken változtathatsz a boldogságod érdekében!

Túl sok mobil

Ha egyszer megmérnéd, mennyi időt töltesz a mobiloddal a nap folyamán, biztosan meglepődnél.

Legtöbbször a telefonod csekkolása és a Facebook pörgetése inkább csak pótcselekvés, amivel elütöd a holtidőt, de ha túlzásba viszed, az már a lelkedre is rossz hatással lesz.

Tipp: Tedd félre tudatosan a mobilod, és csak akkor vedd elő, ha egy feladatot befejeztél. Néha az értesítéseket is kapcsold ki, hogy ne érezd folyton a kéztedet, hogy rápillants a kijelzőre.

Szünet nélkül

Kutatások szerint körülbelül 45 percig vagyunk képesek aktívan figyelni, így ahhoz, hogy maximálisan teljesíts, érdemes szüneteket tartanod. Tanulás közben az is elég, ha egy kicsit felállsz és sétálsz, vagy bekapsz egy falatot

– a lényeg, hogy eltereld a figyelmed arról, amivel foglalkoztál. A hosszabb szünetek is fontosak, kellene olyan napok vagy hetek, amikor teljesen kikapcsolhatsz, hogy aztán újult erővel vethesd bele magad a feladataidba.

Tipp: Szoktasd hozzá magad a pihenéshez, a szervezeted meghálálja majd!

Te, te, te

A saját életedet éled, és természetes, ha sok helyzetben te vagy magadnak a legfontosabb. Ez azonban nem jelenti azt, hogy mindeközben ne kellene odafigyelned másokra is. Sokan esnek abba a hibába, hogy bírálják a környezetüket és mindenkit kritizálnak, ami valójában nem is a környezetükről szól, hanem saját magukról.

Tipp: Próbáld meg figyelni önmagad és tudatosan kiszűrni azt, amikor másokat bírálsz. Ilyenkor vizsgáld meg a körülményeket, hogy mik állhatnak a háttérben a saját életedre vonatkozóan.

Sodródás vs. irányítás

Attól függően, hogy milyen a személyiséged, vagy sodródsz az árral, vagy pedig próbálsz magad körül mindent kézben tartani és irányítani. Egyik sem igazán jó szokás, hiszen amikor sodródsz, akkor hagyod, hogy mások alakítsák az életed, és nem te vagy az, aki tudatosan választ. A másik véglet, amikor mindent

irányítani akarsz, ami szinte lehetetlen, hiszen számos olyan dolog van az életben, amin nem tudsz változtatni, és ha ennek ellenére ezen fáradozol, akkor sok energiát pazarolhatsz el feleslegesen.

Tipp: Találd meg a középút, és ha elvesztél, ne félj segítséget kérni!

Igen, igen, igen

Ha próbálsz minél többet kihozni a napjaidból, élni a lehetőségeiddel és segíteni, ahol tudsz, akkor nagyszerűen csinálod. Vigyáznod kell azonban arra, hogy ezt se vidd túlzásba, hiszen ha nem tudsz nemet mondani, akkor hirtelen azon kapod majd magad, hogy a sok-sok feladat és szívesség mellett csupán a lényegre nem marad idő.

Tipp: Mérd fel, hogy egy adott helyzetben mennyit bírsz el, és néhány dologra mondj nemet – hidd el, hosszú távon így jobban jársz majd!

Mivel most a Mikulás várása az időszak, a társasjáték alaptémája is ez, de elkészíthető bármilyen más változatban is.

Szükséges eszközök:

- rajzlap
- filctollak vagy színes ceruzák
- olló

Elkészítés:

Először is készíttetek annyi csizmát, amennyien szeretnétek játszani. A mérete kb. akkora legyen, mint egy A/4-es lap. Felrajzolhatjátok egy piros kartonra is, akkor csak ki kell vágni, vagy színezzétek ki pirosra az előre kivágott formát.

A játékhoz szükség lesz még papírból kivágott kis figurákra, amelyek most természetesen a karácsonyhoz kapcsolódnak (pl. fenyőfa, csillog, mikulás, hóember, mézeskalács, gyertya).

Készíts társasjátékot!

Összesen hatféle legyen. Mindegyik figurából annyi darabra van szükség, amennyi játékos játszik.

Ezután el kell készíteni a dobókockát is, amelyet szintén papírból kell összehajtogatni (erre a célra jó, ha vastagabb kartonpapírt találsz, pl. egy cipős dobozt). A dobókocka oldalaira a fenti hat kis figurát rajzoljátok. Egyszerű pöttyös dobókockából is elkészíthetitek, ha az oldalaira ragasztjátok a hat kis képet.

A játék menete

Minden játékos előtt van egy csizma, és a játékosok sorban dobnak a kockával. Amelyik figurát mutatja a kocka, azt a játékos megkeresheti és beteheti a csizmájába. Ha a dobott figura

már benne van a csizmában, akkor a következő játékos jön. Az a győztes, akinek először kerül bele a csizmájába mind a hat kis figura.

Ha szeretnétek, hogy egy kicsit tovább tartson a játék, bevezethettek egy új szabályt: ha valaki olyan figurát dob, amely már a csizmájában van, akkor ki kell onnan vennie. Így természetesen jóval több időbe telik, míg minden a csizmába kerül.

Érdekesebb lesz a játék, ha papírfigurák helyett igazi kis csokifigurákat vagy apró édeségeket lehet a csizmába gyűjteni. Ebben az esetben hat különböző csokifigurát kell találni. Pöttyös dobókockával játszátok, és egy külön lapra rajzoljátok fel, melyik pötty melyik csokifigurát jelenti.

Jó szórakozást!

Mikulás a kéményben

- fekete filctoll
- olló
- ragasztó
- cérna vagy fonál

Elkészítése:

Először mérj ki a piros papírból egy akkora darabot, hogy beboríthasd vele a gurigát. Fekete filctollal rajzold meg a téglákat, és ragaszd vele körbe a gurigát! Ezután a színes papírra rajzold rá a Mikulás lábát, fejét, valamint a kesztyűket, és vágd ki őket! A fejét és a kesztyűket ragaszd bele a papírgurigába, vagy ha jobban tetszik, a lábakat ragaszd bele, mintha fejvel lefelé mászna. Színes papírból készítsd el a Mikulás puttonyát is, tekerj köré egy darab fonalat, és ragaszd bele a kéménybe.

Készen is van a vicces figura!

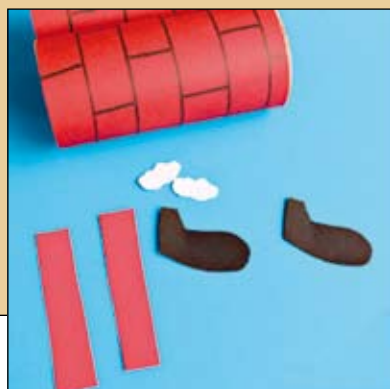

Íme egy mókás ötlet, amelyet megvalósíthatsz, amíg várod a Mikulás érkezését.

Szükséges anyagok:

- piros, fehér és fekete papír
- papírguriga

REJTVÉNY

Keresztrejtvény

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
10					11				
12		13		14				18	
15		16		17			18		
19				20		21	22		
23		24		25					
26		27		28					
29			30	31		32			

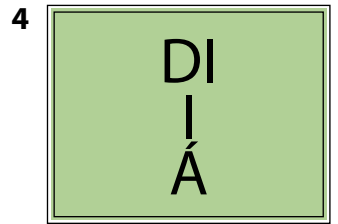
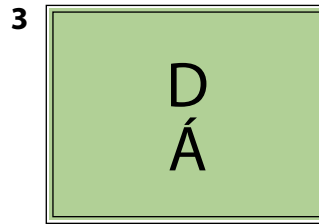
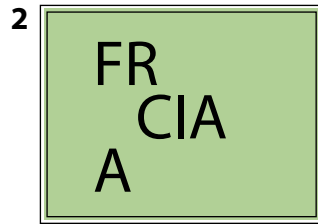
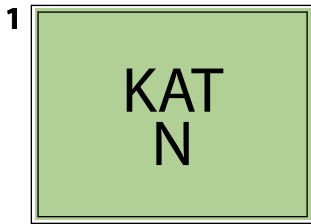
- Doktor úr, segítsen rajtam. A fiam bárányhímlős, a lányom számarköhögős, a feleségem egész nap károg, én meg kiva-gyok, mint egy ló...

Az orvos válasza a rejtvényben.

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 10. Egyfajta fehérje, 11. A fiú párja, 12. Gépkocsi röviden, 13. Az inga teszi néha, 15. New..., 17. Agrárszükség, 18. Német előljáró, 19. Lefekvéshez készülő, 21. A gomba szára, 23. L. N., 24. Újvidék, 25. Fordítva női név, 26. Névsor, 28. Fordítva botló, 29. Kis Attila, 30. Kettőzve játék, 32. Ö. L. B.

Függőleges sorok: 2. Kiletünk eltitkolása, 3. Majdnem méz, 4. Felkiált, 5. T. M. I., 6. Férfinév, 8. Mágnes fele, 9. Betű kiejtve, 10. A válasz befejező része, 14. Oroszlánnév, 16. R. Y., 18. Brit, 20. Ruhadisz, 22. Locsol, 25. Étélizésítő, 27. Pityereg, 31. Régi római pénz.

Betűrejtvények

Skandináv rejtvény (36.)

Rejtvényünkben decemberi időjóslo mondásokat találsz.

	KINÁHOZ TARTOZIK	1000	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	TALÁL
	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	S
	FÁJDALOM SZERBÜL				RAVASZ ÁLLAT	HAZA PÁRATLAN BETŰI	UTÁSZ EGYNEMŰI	TÖRÖK-ORSZÁG ...LANKA	HASZNÁLJA FEGYVERÉT FÉL ÖT!	
	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	▼	EZ ÉVAD
LUXEM-BURG KÖZEL HOZZÁ	ELHOZ BETŰI	50	▼	RIGLI	ÉSZAK			SVÉD-ORSZÁG FORDÍTVA SZEG	EUROPÁI NEMZET ILYEN REND-SZER IS VAN	
▼	▼	▼	▼	TÉL BETŰI	AZOK KERTI ÜLŐKE		CSAPADÉK	NYELVTANI FOGALOM MÉLYEBBRE		
TEMPUS	ZÉRÓ NÉVELŐ	▼	ÉRINTETLEN	O. Ö.	▼	BÁCSKAI HELYSÉG		ÖTLETES	E. C.	
KACAGÁS	▼	▼	▼	▼	▼	KELET	FEN AUSZTRIA		ELEGE LETT BELŐLE	OXIGÉN
LO										E-

Megfejtések, skandináv rejtvény: MIKULÁS-NAPI ESŐ ERŐS TELET HOZ; FEHÉR HÜSVET; ZÖLD KARÁCSONY. Keresztrejtvény: MIBERT NEM MÉGY INKÁBB EGY ÁLLATORVOSHOZ. Betűrejtvény: 1. KATALÁN, 2. FRANCIÁ, 3. DÁN, 4. INDIÁN

Több kell a rúgott góloknál

A magyar focinak is van napja, méghozzá november 25-én

Tíz éve, 2006. november 17-én hunyt el minden idők legjobb magyar labdarúgója, Puskás Ferenc. Talán a magyar futball sorszerűsége rejlik abban, hogy Puskás halálának tizedik évfordulójához közel, november 25-én van a magyar labdarúgás napja. A nap, amelyen az Aranycsapat 1953-as, londoni 6:3-as diadalára emlékezünk, nem utolsósorban arra a góltra, amelyet Puskás Öcsi vágott Merrick kapujába.

A XX. század gólkirályai

1. Puskás Ferenc, Magyarország, 84 gól, 85 mérkőzés (1945-1956)
2. Pelé, Brazília, 77 gól, 92 mérkőzés (1957-1971)
3. Kocsis Sándor, Magyarország, 75 gól, 68 mérkőzés (1948-1956)
4. Gerd Müller, Német Szövetségi Köztársaság, 68 gól, 62 mérkőzés (1966-1974)
5. Hussein Saeed, Irak, 63 gól, 126 mérkőzés, 1976-1990)
6. Schlosser Imre, Magyarország, 59 gól, 68 mérkőzés (1906-1927)

Öcsi annak a válogatottnak a kapitánya volt, amely egy diktatúra kirakatcsapataként járta a világot, mégis éppen azt adta az itthon élőknek, amitől a kozmopolita, internacionalista politikusok rettegetek: a nemzeti összetartozás élményét. Puskás mindkét térfélen feltalálta magát. A politikusok azért tisztelték, mert értett a szakmájához, a szurkolók pedig azért imádták, mert közülük való volt, egyszerűbben mondva:

Focista leszek én is!

A Puskás Ferenc gyerekkorát bemutató mesekönyvsorozat nyitó kötete után novemberben a boltokba került Magyarországon a Puskás Öcsi – A külvárosi vagány hihetetlen kalandjai című könyv második része.

A Focista leszek én is! alcímmel megjelenő kötetet, akárcsak az első részt, Kemény Kristóf írta és Mayer Tamás illusztrálta. A cseperedő Öcsi és barátai egyre több zsi-ványságban vesznek részt, és több olyan új szereplő is felbukkan a történetben, aki befolyással volt a legendává váló futballista pályafutására.

Puskást Spanyolországban Panchónak hívták, és szívből szerették

szerethető, mi több, hős, akivel azonosulni lehetett. Ahhoz, hogy valaki sztár, hős vagy idol legyen – nevezzük akárhogy –, több kell a rúgott góloknál, vagy mondjuk egy jó bal láb-nál. Intelligencia szükségeltetik, találékonyság, és sok más.

Így novemberben az is eszünkbe jut, hogy hatvan évvel ezelőtt a BEK-ben már a Bilbao elleni első meccsre készült a Honvéd, távol a hazától, mondhatnánk, optimális körülmények között, csak éppen 1956-ot írtunk. A szovjet csapatok már leverték a forradalmat, menekülőkként ezrei keltek át a határon, az újságok cikkei és képei rémisztők voltak, a játékosok pedig azzal voltak elfoglalva – mivel a hazatérés reménye egyre csökkent –, hogy családtagjaikat, szeretteiket maguk után hozzák. Puskás Ferenc fele-

sége és kislánya is távozott az országból, majd a bizonytalanságból ocsúdva egyre inkább körvonalazódott a kinti új élet, a beilleszkedés minden nyúgével. És Pancho – mert új hazájában. Spanyolországban már így hívták –, aki a világ egyik legjobb csapatából, a Honvédból a világ másik legjobb együttesébe, a Real Madridba igazolt, nemcsak spanyolul tanult és nejlomba bugyolálva futott, hogy túlsúlyát minél hamarabb leadja, hanem felismerte, a spanyol fővárosban nem a hierarchia csúcán kell elhelyezkednie, mint Kispesten, azt meg kell hagyni Don Alfredónak, azaz Di Stéfánonak. Viszont futballtudásával a vezér tudtára adta, együtt könnyebb. Hogy külföldi karrierje során (is) mire jutott, az ismert, az talán kevésbé, hogy Santiago Bernabéu, a Real elnöke a center és a balösszekötő közti különbséget így fogalmazta meg: „Alfredót egész Spanyolország mélysegesen tiszteli, Puskást egész Spanyolország szívből szereti.”

Mondják, mindenki addig él, amíg helye van a szívekben, s lám, Eb-részvételünket négyoldalas Puskás-portréval vezették fel. Nemzetközi viszonylatban a harmincvennyit aszály sem feledtette el a tíz éve elhunyt legendát. Puskás emléke elevenen él.

Tény, hogy a magyar foci a legnagyobb sikereit 1938 és 1968 között aratta. A csapat 1986 után, 30 év kihagyás után kijutott a 2016-os Európa-bajnokságra. Ennek a szereplésének köszönhetően a FIFA-ranglistáján Magyarország a18. helyen áll.

Ha, ha, ha

A bogarak fociznak a réten. A hőscincér odamegy az egyik, padon ülő bogárhoz és megkérdezi:

- Te miért nem játszol?
- Nem látod? Én vagyok a cserebogár.

Kocka, azaz a legendás Kocsis Sándor

Nyelvtanórán a gyerekek a mondatokról tanulnak.

- Gyerekek, mondjatok egy tagadó mondatot!

Móricka jelentkezik:

- A Kovács ellopta a tízóraitam.

- De Móricka, ez egy állítás.

- Igen, de a Kovács tagadja.

***

- Ki az abszolút vasutas pár?

- ???

- Eva Peron és Charlie Sheen...

***

- Mi a bizonyíték arra, hogy a Szahara helyén valaha tenger volt? Tessék, Móricka?

- Az, hogy az arabok még most is fürdőköpenyben járnak.

***

A skót házaspár beszélget:

- Az orvos azt mondta, levegőváltásra van szükségem.

- Szerencse, pont megfordult a szél.

- Nem, nem... nekem tengeri levegő kell.

- Semmi gond, akkor kötök a ventilátorra egy sózott heringet.

***

Apuka nyakába veszi kislányát. Amikor azonban a gyerek már jó ideje az apja haját húzogatja, az rászól:

- Kislányom, hagyd már abba, fáj, ha húzod a hajam.

Mire a gyerek duzzogva:

- Jó, akkor nem keresem tovább a rágógumimat.

***

- Mondj egy hosszú szót!

- Rágó.

- Ez neked hosszú?

- Nem, de nyúlik!

***

Petike rossz fát tesz a tűzre, és anyukája büntetésből bezárja a spájzba. Tíz perc múlva azonban beszél a gyerekeknek:

- Ha megigéred, hogy ezentúl jó leszel, kiengedlek!

- De nem akarok kijönni!

- Nem? Hát mit akarsz?

- Konzervnyitót.

***

Az iskolában tesi órán a gyerekek hátan fekvve bicikliznek, ám Pistike nem csinálja, a tanár ezt meglátja és odamegy hozzá:

- Pistike te miért nem csinálod a feladatot?

Mire a válasz:

- Tanár úr kérem, lejtőn vagyok és gurulok.

***

Pistike odamegy a mamájához:

- Mama, adj egy ötvenest!

- Mire, kisfiam?

- Mire hármat számolok!

***

- Pistike, mondj egy tagadó mondatot!

- A Gyuri megette az uzsonnámat.

- De hát hol van ebben a tagadás?

- A Gyuri tagadja.

***

A nagymama elviszi az unokáját az őslénytani múzeumba. Egy dinoszaurusz óriási csontváza előtt álldognak, amikor a kisfiú megszólal.

- Képzelem, nagy, hogy félhettél ezektől a szörnyetegektől, mikor még gyerek voltál.

***

- Mutasd a bizonyítványodat! - szól rá Mórickára az apja.

- Nincs nálam.

- Hogyhogy nincs nálad?

- Kölcsönadtam egy osztálytársamnak.

- Minek az neki?

- Tudod, azzal akarja ijesztgetni a szüleit.

***

- Gyerekek - kérdezi a tanár az irodalomórán -, hogy hívják azt az írásművet, amelyet csak kigondol valaki, és semmi valóság alapja nincs?

Pistike jelentkezik:

- Adóbevallás!

***

Az anyuka kérdezi a fiát:

- Mi volt ma az iskolában, Zolika?

- Kémiaórán a robbanóanyagokról tanulunk.

- És holnap mi lesz az iskolában?

- Iskolában? Miféle iskolában?

***

- Mi az abszolút selejt?

- Az Alföld!

- És miért?

- Mert erre se lejt, meg arra se lejt.

Mai szólások

Kevés, mint...

Kevés, mint börtönben a vészkijárat.
 Kevés, mint disznósajtban a rőfögés.
 Kevés, mint dobostortában az ütemérzék.
 Kevés, mint erdőtüznél a vízipisztoly.
 Kevés, mint Kemping sajtban a sátorfelszerelés.
 Kevés, mint kompon a vészfék.
 Kevés, mint lúdtalpbetétben a gágogás.
 Kevés, mint macskanyelvben a nyávogás.
 Kevés, mint madártejben a csipogás.
 Kevés, mint tanyán a villanyszámla.

Nehogy már ...

Nehogy már a befőtt rakja el a nagymamát.
 Nehogy már a bogyo egye meg a madarat.
 Nehogy már a cipő húzza fel az embert.
 Nehogy már a csörgő rázza a gyereket.
 Nehogy már a fa tekeredjen a kigyóra.
 Nehogy már a fagyvi visszanyaljon.
 Nehogy már a fark csóválja a kutyát.
 Nehogy már a Lánchíd folyjon a Duna alatt.

Ne keverjük össze ...

Ne keverjük össze a harcsa máját a Marcsa hájával!
 Ne keverjük össze a boka táját a toka bájával!
 Ne keverjük össze a fartót a tar fővel!
 Ne keverjük össze a jó bor kulcsát a kóbor Julcsával!
 Ne keverjük össze a csokorban adott bókot a bokorban adott csókkal!

Nem mindegy ...

Nem mindegy, hogy egyöntetű, vagy ön egy tetű.
 Nem mindegy, hogy mögöttem, vagy nem öttem mög.
 Nem mindegy, hogy Gödön van szobrod, vagy Szobon van gödröd.

Egy kis szemtorna – a betűk összeköthetők a számokkal

Bűvésztükkök

A csodálatosan átszínezett lapok

Bal kezeden a pakli, jobb kezeden egy kártyalap. A paklit úgy tartod, hogy az előlapok látszódnak. Legyen a legfelső lap, mondjuk, egy piros treff kettes. A jobb kezeden lévő lapot néhányszor végigsimítod a pakli felső lapján, és egyszer csak... a piros treff kettes feketére változik.

A bűvésztükk titka: az alap ugyanaz, mint az előző trükknél, a felső – simító – kártya alatt van egy másik lap, ami most a treff kettes. Amikor utoljára húzod el az egynek látszó duplalapot, egyszerűen a pakli felső lapjára tolod a dupla kártya alsó lapját. Sok gyakorlást igényel, de nagyon látványos! Youtube-on a kártyatükkök között találni fogszilyent is.

Beragadt gyufaszálak

A bűvész kér egy doboz gyufát. Megrázza a gyufásdobozt, hogy van-e benne elég gyufaszál, majd széthúzza a doboz két részét, és külön-külön is megmutatja őket, először a gyufaszálak részét, majd a tetejét! Ezután

összetolja őket vízszintesen, majd a dobozt függőlegesen forgatja, azaz, ha most széthúzza a dobozt, a szálaknak le kellene potyogniuk. Széthúzza a dobozt, a gyufaszálak nem esnek ki. A bűvész párszor meg is rázogattja, nem történik semmi, majd csettint az ujjával, és voá! a szálak az asztalra hullanak.

A bűvésztükk titka: A bűvész előre bekészít magának egy rövidített gyufaszálakat, ami pont olyan hosszú, mint a gyufásdoboz rövidebbik oldala, és mielőtt összetolja a doboz két részét, – észrevétlenül és figyelemeltereléssel – keresztbe befeszíti a dobozba, valahol közepén, hogy fent tartsa a többi szálakat. Amikor csettint, akkor a doboz tartó kezének egyik ujjával észrevétlenül kipöcköli onnan.

Tudod-e?

A világ egyik legkülönlegesebb hangszere a terem

A teremint 1919-ben találta fel Léon Theremin orosz fizikus. Egyedi abban a tekintetben, hogy ez az első olyan hangszer, amit pusztán gesztusokkal lehet megszólaltatni, anélkül, hogy a zenész magát a hangszert megérintené. A tereminen úgy lehet zenélni, hogy a zenész a kezeit mozgatja a két antenna körül, az egyikkel a hangfrekvenciáját (magasságát), a másikkal amplitúdóját (a hangerőt) szabályozza.

Keressd a különbséget! Legalább tízet találsz.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Két héttel ezelőtti, 34. számunk nyereménykérésében arra voltunk kíváncsiak, mennyire ismeritek a dinoszauruszokat. Ahhoz ugyanis nem fér kétség, hogy mindannyiunkat ámulatba ejtenek, ám kérdés, ismerjük-e fajtáikat, tudunk-e róluk eleget.

Sok megfejtés futott be címünkre, és a legtöbb válasz helyes. A felvételen látható dinók közül a közelebbi (bal oldali) Tyrannosaurus, míg a jobb oldalon levő, a távolabbi Diplodocus. Erre voltunk kíváncsiak, és ez a helyes válasz. A megfejtők közül a szerencse a **völgyesi Dobó Kristófa**, az oromi Arany János iskola ötödikéssére mosolygott. Könyvjutalmát még ebben a hónapban postázzuk.

E heti kérdésünk első pillantásra szokatlan. A felvételen egy filmplakát részlete látható. Rajta a főhős, akinek a neve a film címével megegyezik. Egy padon meséli el rendkívül életét annak, aki épp leül mellé, és meghallgatja. Noha 1994-ben, 22 évvel ezelőtt mutatták be a filmet, olyan sikeres, hogy ma is gyakran tűzik tévéműsorra. Aki megnézi, megkedveli, sőt az értelmi fogyatékkal élők iránt is toleránsabb lesz, hiszen a főhős is sajátos figura, életútja szó szerint rögzös. Tudjátok-e, melyik filmről van szó? A helyes választ beküldők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki. A választ mielőbb küldjétek el címünkre, legkésőbb december 8-ig. Levélcímünk: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs

A beküldőket kérjük, hogy a nevük mellett tüntessék fel iskolájuk nevét, osztályukat és lakcímüket is. Köszönjük!

Versünnepe Ürményházán

Hit és tudás nélkül nincs jövőnk – hiszik és vallják azok, akik eljöttek szombaton, 2016. XI. 19-én Ürményházára, a IX. ökumenikus jellegű evangelizációs szavalóversenyre. A magyar millennium és a kereszténység emlékére, azaz 2000 óta minden második évben rendezik meg ezt a vidékünkön hiánypótlónak számító versenyt a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete és az Ürményházi Ifjúsági Klub. A hittan csoportok és cserkész csapatok, iskolák, művelődési egyesületek és gyülekezetek három korosztályban pályázhatnak, alsós, felsős és középiskolás korcsoportban, kizárólag magyar költők vallásos, hithez kötődő verseivel.

Napjainkban, amikor a szavalóversenyeknek se szeri, se száma, nem kell csodálkoznunk azon, hogy a résztvevők száma megcsappant. Hozzájárul ehhez a magyar tanulók számának az elvándorlás miatti csökkenése, és a késő őszi betegséghullám is. **Bogdán József** atya lelkesítő mondatai, és **Viola Lujza** bevezető szavai után a versmondók teljesítményét kéttagú zsűri értékelt: **Varnyú Ilona** Kazinczy-díjas óbecsei nyugalmazott magyartanár-nő és msgr. **Bogdán József** atya, papköltő.

A jók között a legjobbak a következők voltak:

Alsós korcsoport:

1. **Barna Léda** (II. osztály, Nagybecskerek Oktatási Központ)

Bogdán József: Isten ékszerai, fölkészítő: Lukács Gabriella

2. **Móricz Viola** (IV. osztály, Ürményházi Ifjúsági Klub)

Dsida Jenő: Közeleg az emberfia, fölkészítő: Soós Valéria

3. **Pintér Áron** (I. osztály, Ürményházi Petőfi Sándor Kultúregyesület)

Dsida Jenő: Óda az édesanyámhoz, fölkészítő: Soós Valéria

Felső korcsoport:

1. **Sziveri Emese** (VI. osztály, Nagybecskerek Oktatási Központ)

Reményik Sándor: Az ige, fölkészítő: Lukács Gabriella

A díjazottak és a felkészítők

2. **Oszlanszki Gábor** (V. osztály, Ürményházi Ifjúsági Klub)

Türmezei Erzsébet: Add össze!, fölkészítő: Soós Valéria

3. **Móricz Tina** (VII. osztály, Ürményházi Általános Iskola)

Ady Endre: Hiszek hitetlenül Istenben, fölkészítő: Viola Lujza

Varnyú Ilona a megfelelő versválasztásról, a helyes kiejtésről és hangsúlyozásról szolt értékelésében. Minden résztvevő dicséret oklevelet és szerény ajándécsomagot kapott, a díjazottak pedig könyvjutalomban is részesültek.

Ürményházán már minden rendezvény a falu telepítése 2017-ben esedékes 200. évfordulójának jegyében zajlik. Ezért a résztvevők a verseny után meglátogatták az ürményházi templomot, és rövid ismertetőt hallottak a faluról. Ebbeddel és barátkozással zárult a találkozó. A főszervező Viola Lujza volt, akinek a munkáját **Móricz Elvira** és **Dulka Andor**, az ÜIK tagjai és az ürményházi szavalók szülei is segítették.

V. L.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

69 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaiipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/475-400-8 ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs